



## LHV ettevõttekindlustus

**LHV ettevõttekindlustuse tingimustes on kirjeldatud kindlustuskaitse ulatus, käitumine kahjujuhtumi korral ja kahju hüvitamise põhimõtted.**

**AS LHV Kindlustus** (edaspidi **LHV**) kohaldab käesolevaid LHV ettevõttekindlustuse tingimusi (edaspidi **tingimused**) ettevõtete kindlustamisel juhul, kui eesmärk on kindlustada ehitis, vallasvara, ärikasum, üüri- või renditulu ning tsiviilvastutus. Samuti kohaldatakse tingimusi teistele isikutele (füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing jt, edaspidi ühiselt **ettevõtte** või **ettevõtted**) juhul, kui kindlustatav ese või kindlustushuvi sobib tingimuste kohaldamiseks.

LHV ettevõttekindlustus (edaspidi **ettevõttekindlustus**) pakub ettevõtetele võimalust kindlustada mitu kindlustusrisiki ühe kindlustuslepingu alusel. Ettevõttekindlustus koosneb neljast osast.

1. **Varakindlustusega** hüvitatakse kinnis- ja vallasvarale tekkinud kahjud, mille põhjustas ootamatu ja ettenägematu sündmus.
2. **Äriatkemise kindlustusega** hüvitatakse saamata jäänud ärikasum, rendi- ja üüritulu ning püsi- ja muud kulud juhul, kui ettevõtte majandustegevus katkeb varakindlustuse kindlustusjuhtumi tõttu.
3. **Tegevuse vastutuskindlustusega** hüvitatakse ettevõtte kindlustatud tegevuse käigus kolmandale isikule tekitatud varaline kahju, sealhulgas õigusabikulud kolmanda isiku kahjunõuete tõrjumiseks.
4. **Tööandja vastutuskindlustusega** hüvitatakse tööõnnetusest ja valitud lisakaitse korral ka kutsehaigusest tulenevad kahjunõuded ning õigusabikulud kahjunõuete tõrjumiseks.

Kokkulepitud kindlustuskaitse, sealhulgas kindlustuskaitse laiendused, kitsendused ja muud eritingimused, märgitakse kindlustuspoliisile.

Enne kindlustuslepingu sõlmimist peab kindlustusvõtja veenduma kindlustuslepingus märgitud andmete õigsuses ja kindlustuskaitse sobivuses ning tutvuma tingimustega.

### Kindlustusandja kontaktandmed

#### Klienditugi

E–R kl 9–17  
699 9111  
kindlustus@lhv.ee  
lhv.ee

#### Kahjukäsitus

E–R kl 9–17  
680 1122  
kahjud@lhv.ee  
lhv.ee

## Sisukord

Mõisted.....	1	Kindlustushüvitis ja hüvitatav kahju .....	18
VARA- JA ÄRIKATKEMISE KINDLUSTUS .....	2	Ohutusnõuded .....	19
Varakindlustus.....	2	Hüvitamise põhimõtted .....	19
1. Kindlustatud ese.....	2	KÄITUMINE KAHJUJUHTUMI KORRAL.....	20
2. Kindlustuskaitse .....	3	HÜVITAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED.....	20
3. Kindlustuskaitse laiendused .....	3	LHV TAGASINÕUDEÕIGUS .....	21
4. Välistused.....	5	KINDLUSTUSVÕTJA KOHUSTUSED .....	21
5. Kindlustusväärus.....	6	LHV KOHUSTUSED.....	21
6. Kahju ärahoidmise ja vähendamise kulud ning muud lisakulud .....	7	KINDLUSTUSLEPINGU TÄITMISEST VABANEMINE..	22
7. Hüvitamise põhimõtted varakindlustuses .....	7	KINDLUSTUSLEPINGU LÕPPEMINE, ÜLESÜTLEMINE JA LEPINGUST TAGANEMINE .....	22
Ärikatkemise kindlustus.....	7	TEADETE EDASTAMINE.....	23
8. Kindlustatud ese.....	7	ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE .....	23
9. Kindlustuskaitse .....	8	KINDLUSTUSLEPINGUST TULENEVATE NÕUETE AEGUMINE .....	23
10. Välistused.....	8	VASTUOLUD KINDLUSTUSLEPINGU DOKUMENTIDES.....	23
11. Kahju vähendamise ja ärahoidmise kulud .....	8		
12. Kindlustusväärus.....	8		
13. Vastutusperiood .....	9		
14. Hüvitamise põhimõtted ärikatkemise kindlustuses .....	9		
Alakindlustus, ülekindlustus ja mitmekordne kindlustus ..	9		
Omavastutus .....	9		
Ohutusnõuded .....	9		
VASTUTUSKINDLUSTUS.....	12		
Tegevuse vastutuskindlustus .....	12		
18. Mõisted .....	12		
19. Kindlustusvõtja ja kindlustatud isik .....	12		
20. Kindlustuskaitse .....	12		
21. Kindlustuskaitse laiendused .....	12		
22. Välistused.....	13		
Tööandja vastutuskindlustus .....	16		
23. Mõisted .....	16		
24. Kindlustusvõtja ja kindlustatud isik .....	16		
25. Kindlustuskaitse .....	16		
26. Kutsehaigestumisest tuleneva tervisekahju kindlustuskaitse.....	16		
27. Välistused.....	17		
Kindlustuslepingu kehtivus .....	18		
Kindlustussumma, hüvitispiir ja omavastutus .....	18		
Õigusabikulud.....	18		

# Ettevõttekindlustuse tingimused

---

## Mõisted

**Hüvitispiir** on suurim summa, mille ulatuses LHV hüvitab kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju. Hüvitispiir võib olla määratud kindla sündmuse, riski, vara või eseme suhtes ja kehtib ühe kindlustusjuhtumi kohta.

**Kahjujuhtum** on mistahes sündmus, mille tagajärjel tekib kahju. Kahjujuhtum võib, kuid ei pruugi olla kindlustusjuhtum.

**Kindlustusandja** on AS LHV Kindlustus (eespool ja edaspidi **LHV**).

**Kindlustatud ese** on kindlustuslepingusse märgitud ese, mille suhtes kehtib kindlustuskaitse.

**Kindlustatud isik** on kindlustusvõtja, samuti kindlustuslepingus nimeliselt kindlaksmääratud või kindlaksmääramata kolmas isik, kellega seotud kindlustusrisk on kindlustatud.

**Kindlustushüvitis** on rahasumma, mille LHV maksab kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud varalise kahju ja kindlustuslepingus kokkulepitud kulude hüvitamiseks (edaspidi ka **hüvitis**).

**Kindlustusjuhtum** on tingimustes toodud sündmus, mille korral peab LHV täitma oma lepingust tuleneva kohustuse. Ühe ja sama ootamatu ja ettenägematu sündmuse tagajärjel tekkinud kahjud loetakse üheks kindlustusjuhtumiks.

**Kindlustuskaitse** on kindlustuslepingu tingimustega piiritletud LHV kohustus maksta poliisile märgitud kindlustusjuhtumite korral kindlustushüvitist või täita kindlustuslepingut muul viisil.

**Kindlustuskoht** on kindlustuslepingus märgitud aadressil asuv ehitis, ehitise siseruum(id) või väline territoorium (näiteks kinnistu), kus kehtib kindlustuskaitse.

**Kindlustuslepingu osad** on kindlustuspoliis (edaspidi ka **poliis**) ja ettevõttekindlustuse tingimused. Poliisile on märgitud kindlustatud esemete kindlustussumma ja omavastutuse summa. Enne kindlustuslepingu sõlmimist peab kindlustusvõtja veenduma poliisil märgitud andmete õigsuses ja kindlustuskaitse ulatuse sobivuses ning tutvuma tingimustega.

**Kindlustusmakse** on kindlustuslepingus kokkulepitud rahasumma, mida kindlustusvõtja on kohustatud tasuma LHV-le kindlustuskaitse eest.

**Kindlustusperiood** on kindlustuspoliisile märgitud ajavahemik, mille jooksul toimunud kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju hüvitab LHV.

**Kindlustuspoliis** on kindlustuslepingu sõlmimist tõendav dokument, mille väljastab LHV.

**Kindlustussumma** on kindlustuslepingus märgitud suurim rahasumma, mille ulatuses hüvitab LHV kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kahju.

**Kindlustusterritoorium** on kindlustuspoliisile märgitud piirkond, kus kehtib kindlustuskaitse.

**Kindlustusvõtja** on kindlustuspoliisile märgitud isik, kes sõlmib LHV-ga kindlustuslepingu.

**Kindlustusvõtjaga võrdsustatud isik** on kindlustatud isik ja tema töö- või teenistusülesandeid täitvad isikud; kindlustatud eseme omanik ja seaduslik valdaja; isik, kelle eest vastutab kindlustusvõtja kindlustuslepingust tulenevate kohustuste täitmisel (välja arvatud kindlustusmakse tasumise kohustus), ning muu isik, kellel on seadusjärgne või lepinguline õigus kindlustatud eset vallata või kasutada.

**Kindlustusväärtus** on kindlustatud eseme või kindlustushuvi väärtus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.

**Omavastutus** on kindlustuslepingus määratud rahasumma või muu väärtus (näiteks protsent, ooteaeg), mille kannab kindlustusjuhtumi korral kindlustusvõtja ja mille võrra LHV vähendab kindlustushüvitist.

**Soodustatud isik** on poliisile märgitud isik, kellel on kindlustusjuhtumi korral õigus saada kindlustushüvitist või nõuda LHV-lt muude kohustuste täitmist poliisil märgitu alusel.

**Tähtajaline kindlustusleping** on leping, mis lõpeb pärast kindlustusperioodi lõppu.

# VARA- JA ÄRIKATKEMISE KINDLUSTUS

## Varakindlustus

### Kindlustatud ese

Kindlustatud ese on poliisile märgitud ehitise (hoone, korteriomand, rajatis, kaasomand hoones, siseviimistlus, muud ehitise osad) ja/või vallasvara (inventar ja seadmed, kaup ja muu vallasvara).

- 1.1. Hoone**

Hoone on maapinnaga püsivalt ühendatud ning väliskeskkonnast katuse ja teiste välispiiretega eraldatud siseruumidega ehitise koos oluliste osadega.
- 1.2. Korteriomand**

Korteriomand on korter, see tähendab ruumiliselt piiritletud eluruum või mitteeluruum koos korteriomandi koosseisu kuuluva mõttelise osaga kaasomandist (näiteks hoone katus, kandvad seinad, trepikoda, lift).
- 1.3. Rajatis**

Rajatis on inimtegevuse tulemusena loodud ja aluspinnasega ühendatud ehitise, mis ei ole hoone ega selle osa (näiteks lipumastid, varjualune). Samuti loetakse rajatiseks kuni 20 m<sup>2</sup> ehitusaluse pinnaga väikehoone (näiteks prügimaja, soojak).
- 1.4. Kaasomand hoones**

Kaasomand hoones on hoone kaasomandisse kuuluvad osad, sealhulgas hoone välisviimistlus, põhikonstruktsioonid, vundament, katus, aknad ja ukсед, vihmaveetorud, välisvalgustus, trepid, liftid, üldkasutatavate ruumide siseviimistlus ning muud hoone üldkasutatavad osad.
- 1.5. Siseviimistlus**

Siseviimistlus on piiritletud ruumi(de) osad, mille eemaldamine ei kahjusta hoone püsivust ega välisilmet ega riku hoone teiste omanike ega kõrvalruumi valdajate õigusi. Siseviimistluse hulka kuuluvad muu hulgas ruumi ukсед ja aknad, mitteaknad vaheseinad, lae, seinad ja põrandad püsivad viimistlusmaterjalid, sisseehitatud mööbel ja disainielemendid, ruumi klaaspinnad, ruumi ulatuses sanitaartechnika ja tehnosüsteemid, sealhulgas hoonevälised osad, millest sõltub ainult kindlustatud ruumi valdaja.
- 1.6. Ehitise koosseisu kuuluvad osad:**
  - 1.6.1. Kindlustatud ehitise osad on muu hulgas selle koosseisus olev(ad):
    - 1.6.1.1. viimistlus, mitteteisaldatavad ja sisseehitatud mööbel ning disainielemendid;
    - 1.6.1.2. tehnosüsteemid ja kommunikatsioonid koos ehitisest väljapoole ulatuvate osadega kuni liitumispunktini, kuid mitte kaugemale kui kinnistu piirini;
    - 1.6.1.3. ehitise külge püsivalt ühendatud elemendid, mis on paigaldatud sinna kindlustatud esemete toimimiseks, kasutamiseks või ohutuse tagamiseks (näiteks auto varjualuse külge paigaldatud valvekaamera).
  - 1.6.2. Kindlustatud ehitise osaks ei loeta tingimuste punktis 1.8 kirjeldatud inventari ja seadmetena käsitatavaid esemeid (sealhulgas disainielemendid, mis ei ole ruumiga püsivalt ühendatud).
- 1.7. Koos ehitisega kindlustatud esemed**

Koos ehitisega on kindlustatud hüvitispiiriga kuni 15 000 eurot kindlustuskohas paiknev(ad):

  - 1.7.1. rajatised, välja arvatud need rajatised, mis on kindlustuslepingusse eraldi märgitud kindlustatud esemena (tingimuste punkt 1.3);
  - 1.7.2. hoone kütmiseks vajalik kütteaaine;
  - 1.7.3. hoone toimimiseks vajalik vedelik (näiteks torustikus ja mahutites olev vesi). Kui kindlustuslepingus ei ole kokku lepitud teisiti, hüvitatakse vedelik ainult juhul, kui sama kindlustusjuhtumi tagajärjel tekib kahju ka teistele kindlustatud esemetele;
  - 1.7.4. haljastus. LHV hüvitab kindlustuskohas ehitisega toimunud kindlustusjuhtumi tagajärjel kahjustunud haljastuse taastamise mõistlikud ja põhjendatud kulud.
- 1.8. Inventar ja seadmed**
  - 1.8.1. Inventar ja seadmed on kindlustuskohas asuv materiaalne vara, mis ei liigitu tingimuste mõistes ehitiseks, kaubaks ega tingimuste punktis 1.10 loetletud mittekindlustatavaks esemeks. Muu hulgas võib inventari ja seadmete hulka kuuluda mööbel, printerid, arvutid ja tootmiseseadmed.

- 1.8.2. Seadmena käsitatakse tingimuste kontekstis masinaid ja seadmeid tootja või ametliku esindaja poolt määratud kompleksuses, sealhulgas seadme juurde kuuluvad lisaseadmed, kandekonstruktsioonid ja muud olulised osad, mis on paigaldatud seadme toimimiseks, kasutamiseks või ohutuse tagamiseks.
- 1.8.3. Inventari ja seadmete kindlustamine ilma varanimekirjata  
Varanimekirja puudumise korral on kindlustatud ese kindlustuskohas asuv(ad) kindlustatud isiku:
- 1.8.3.1. bilansis arvele võetud inventar ja seadmed;
- 1.8.3.2. bilansiväline inventar ja seadmed. Kindlustusjuhtumi korral peab kindlustatud isik tõendama kulu- ja muude dokumentidega bilansiväliste esemete olemasolu kindlustuskohas.
- 1.8.4. Inventari ja seadmete kindlustamine varanimekirja alusel  
Kui poliisile on tehtud sellekohane märgede, kehtib kindlustuskaitse ainult poliisile märgitud või kindlustuslepingu juurde kuulavas varanimekirjas loetletud esemetele.
- 1.8.5. Väljaspool hoonet, rajatist või kindlustuskohta paiknevale inventarile ja seadmetele kehtib kindlustuskaitse ainult juhul, kui poliisile on tehtud sellekohane märgede.
- 1.9. Kaup**
- 1.9.1. Kaup on toode, tooraine, materjal, pool- või valmistoodang, mida kasutatakse tootmisprotsessis või mille suhtes on kindlustatud isikul müügikavatsus.
- 1.9.2. Väljaspool hoonet või rajatist asuval kaubale kehtib kindlustuskaitse ainult juhul, kui poliisile on tehtud sellekohane märgede.
- 1.10. Mittekindlustatav ese**  
Kui poliisile ei ole märgitud teisiti, ei ole kindlustatud esemeks:
- 1.10.1. vette ehitatud ehitised;
- 1.10.2. kunsti- ja antiikesemed, väärisesemed, -metall ja -kivid;
- 1.10.3. näidised ja prototüübid, näituse eksponaadid ja mudelid ning esemete kogumikud;
- 1.10.4. ehitise välisseinale, katusele või välisele territooriumile paigaldatud digiekraanid;
- 1.10.5. sula- ja digiraha, väärtpaberid ja dokumendid, plaanid ja joonised;
- 1.10.6. elusorganismid, sealhulgas loomad, linnud, kalad, taimed ja seened;
- 1.10.7. kasvuhooned;
- 1.10.8. asfalteeritud teed, pinnas, raudteed, sillad ja tunnelid;
- 1.10.9. registreerimiskohustusega mootor-, õhu- ja veesõidukid;
- 1.10.10. liikurmasinad, traktorid ja muud töö tegemiseks ettenähtud mootorsõidukid;
- 1.10.11. regulaarselt vahetatavad seadmete osad või kulumaterjalid (näiteks puuriotsad, löikekettad, määrdeained, filtrid, elektripirnid), välja arvatud juhul, kui sama kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkis kahju kindlustatud seadmete teistele osadele;
- 1.10.12. maa-alused seadmed. Mittekindlustatava maa-aluse seadmena ei käsitata tingimuste kontekstis ehitise keldrikorrustel asuvaid seadmeid ega ehitise tehnosüsteemi osi ja muid osi, mis on paigaldatud ehitise toimimiseks, kasutamiseks või ohutuse tagamiseks;
- 1.10.13. mobiilsideantennid;
- 1.10.14. tolli- ja aktsiisilaod, sealhulgas transiitkaubad, tolli- ja aktsiisilaos asuvad kaubad;
- 1.10.15. relvad ja nende osad, laskemoon ja lõhkeaine.

## Kindlustuskaitse

**2.1. Kindlustusjuhtum on kindlustusperioodil toimunud ootamatu ja ettenägematu sündmus**, sealhulgas hävimine, kahjustumine, vargus või rööv, mille tagajärjel kindlustatud ese kaob, hävib või kahjustub ning mis ei ole välistatud tingimuste punktides 4.1 - 4.35. Kui poliisil on sellekohane märgede, on kindlustusjuhtumiks ka tingimuste punktides 3.1 - 3.8 loetletud kindlustuskaitse laiendused.

## Kindlustuskaitse laiendused

Iga eraldiseisev kindlustuskaitse laiendus kehtib ainult juhul, kui selles on kokku lepitud ja poliisil on sellekohane märgede. Kindlustusvõtjal on võimalik valida järgmised kindlustuskaitse laiendused:

- 3.1. ebakvaliteetse töö või ehitusvea tagajärjel tekkinud kahju kindlustatud eseme kvaliteetsele osale.**  
Ehitusveast, ebakvaliteetsest tööst, ebasobivast või defektsest materjalist või tootest tingitud kahju korral hüvitab LHV ootamatu ja ettenägematu sündmuse tagajärjel tekkinud kahju kindlustatud eseme kvaliteetsele osale;
- 3.2. katusele kuhjunud lume või jää tekitatud kahju.**  
Lühikese aja (kuni 72 tunni) jooksul katusele sadanud lume või jää raskuse või liikumise tagajärjel tekkinud kahju;
- 3.3. sademe- ja sulamisvee pääsemine ehitisse.**  
LHV hüvitab kuni 5000 euro ulatuses kahju, mis tekib kindlustatud esemele sademe- või sulamisvee esmakordsel pääsemisel kindlustatud ehitisse läbi katuse, seinte või muude piirdekonstruktsioonide. Kindlustusvõtja peab võtma tarvitusele abinõud korduva kahju vältimiseks. LHV ei hüvita lekkekoha (konstruktsioonelemendi) parandamise ega asendamise kulusid ega lekkeid, mille allikatest kindlustusvõtja oli või pidi olema teadlik enne kahjujuhtumit;
- 3.4. hoone tehnosüsteemi purunemine.**

**Kindlustusjuhtum on ehitise tehnosüsteemi ootamatu ja ettenägematu purunemine või kahjustumine, mille põhjus on selle sisemine rike, sealhulgas:**

- 3.4.1. heit- või reovee väljavoolamine hoone sisekanalisatsiooni ummistuse tagajärjel;
- 3.4.2. automaatse tulekustutussüsteemi töölerakendumine;
- 3.4.3. vedeliku väljavoolamine akvaariumist või muust mahutist;
- 3.5. korrapäraste remondi- ja hooldustööde tagajärjel tekkinud kahju.**
- 3.5.1. LHV hüvitab kahju, mis on tekkinud kindlustatud ehitise korrashoiutoimingute tagajärjel, sealhulgas selliste remonditööde tagajärjel, mille jaoks ei ole ehitusteatise, -projekti või -loa olemasolu kohustuslik ning mille eesmärk on säilitada või taastada ehitise seisund oma otstarbe täitmiseks, sealjuures muutmata ehitise ilmet, konstruktsioone ja mahtusid.
- 3.5.2. Remondi- ja hooldustööde kindlustuskaitse kehtib juhul, kui paigaldatud on katus, ukсед ja aknad ning kõik kindlustatud ehitise piirdekonstruktsioonide avad on suletud selliselt, et on takistatud sademete ning jää ja lume sulamise vee pääsemine ehitisse ning kolmandal isikul puudub ilma järelevalveta ja abivahendeid kasutamata sissepääs ehitatavasse siseruumi ja/või hoonesse.
- 3.5.3. Remonditöödena ei käsitata tingimuste punktis 3.6 kirjeldatud ehitustöid.
- 3.5.4. Remondi- ja hooldustööde tagajärjel tekkinud kahjudele rakendatakse kahekordset omavastutust;
- 3.6. ehitustööde tagajärjel tekkinud kahju.**
- Juhul, kui ehitustööde lepinguline maksumus on kuni 50 000 eurot, laieneb kindlustuskaitse kindlustatud esemete kahjudele, mille on põhjustanud ehitustööd kindlustuskohas. Ehitustöid tohivad teha ainult vastava pädevusega isikud. Ehitustöodes lepingulise maksumusega üle 50 000 euro tuleb kindlustusvõtjal enne LHV-ga eraldi kokku leppida ja vajaduse korral sõlmida nende tegemiseks eraldi ehitusriskide kindlustusleping.
- 3.6.1. Ehitustööd, see tähendab ehitamine, on ehitise püstitamine, rajamine, paigaldamine, rekonstrueerimine, laiendamine, lammutamine, ehitise tehnosüsteemi või selle osa muutmine või tehnosüsteemi terviklik asendamine ja muu ehitisega seotud tegevus, mille tulemusel ehitise tekib või muutuvad selle füüsilised omadused või funktsioonid. Ehitamine on ka pinnase või katendi ümberpaigutamine sellises ulatuses, millel on oluline püsiv mõju ümbritsevale keskkonnale ja funktsionaalne seos ehitisega.
- 3.6.2. Ehitustööde kindlustuskaitse kehtib juhul, kui paigaldatud on katus, ukсед ja aknad ning kõik kindlustatud ehitise piirdekonstruktsioonide avad on suletud selliselt, et on takistatud sademete ning jää ja lume sulamise vee pääsemine ehitisse ning kolmandal isikul puudub ilma järelevalveta ja abivahendeid kasutamata sissepääs ehitatavasse ehitisse.
- 3.6.3. Kui kindlustuskohas tehtud ehitustööde tõttu puhkeb tulekahju, mille tagajärjel saab kindlustatud ese kahjustada või hävib, hüvitab LHV kahju ka juhul, kui poliisil puudub sellekohane märge, kuid kindlustusvõtja on LHV-d teavitanud ehitustööde plaanist enne nende algust. Selles alapunktis kirjeldatud kindlustusjuhtumi korral rakendub kahekordne omavastutus.
- 3.6.4. Ehitustöödena ei käsitata tingimuste punktis 3.5 märgitud remondi- ja hooldustöid;
- 3.7. üürniku või rentniku tahtlus või raske hooletus.**  
Kindlustuskaitse laieneb kindlustatud esemete kahjudele, mille on põhjustanud üürniku või rentniku tahtlus või raske hooletus. Kindlustuskaitse nimetatud laienduse raames loetakse üürnik või rentnik kolmandaks isikuks, mis tähendab, et neid ei võrdsustata kindlustusvõtjaga. Kindlustatud isikule kuuluv nõudeõigus kahju eest vastutava isiku vastu läheb kindlustushüvitise tasumise korral hüvitatud summa ulatuses üle LHV-le;

### 3.8. seadmerike.

- 3.8.1. Kindlustatud ese on kuni kümne aasta vanune seade, sealhulgas elektrooniline või mehaaniline tööstus- või tootmis-, meditsiini- ja laboriseade või muu iseseisva kasutusotstarbega seade ja masin. Seadme vanust arvestatakse alates selle uuena ostmise kuupäevast. Kui ostukuupäev ei ole teada, loetakse eseme vanuseks aeg, mis on möödunud selle väljalaskekuupäevast.
- 3.8.2. Seade on kindlustatud tootja või ametliku esindaja poolt määratud kompleksuses, sealhulgas on kindlustatud seadme kompleksusesse kuuluvad lisaseadmed ja muud olulised osad.

#### Seadmerikke kindlustusjuhtum

- 3.8.3. Kindlustusjuhtum on kindlustatud seadme ootamatu ja ettenägematu kahjustumine või hävimine seadmesises purunemise või muu seadmesises rikke tagajärjel, sealhulgas:
- 3.8.3.1. lühis, üle- ja alapinge, mis ei ole põhjustatud välistest teguritest;
- 3.8.3.2. seadmesisesed mehaanilised ja tsentrifugaaljõud;
- 3.8.3.3. kindlustatud seadme sisedetailide tekitatud kahjud seadme teistele detailidele;
- 3.8.3.4. materjali- ja projekteerimisvigade tagajärjel tekkinud kahju seadme kvaliteetsetele detailidele;
- 3.8.3.5. seadme kahjustumine või purunemine sellesse sattunud võõrkeha tõttu.

### Välistused

LHV ei hüvita järgmisi kahjusid:

- 4.1. tingimuste punktides 3.1 - 3.8 kirjeldatud sündmuste tagajärjel tekkinud kahjud, välja arvatud juhul, kui poliisile on märgitud vastav kindlustuskaitse laiendus;
- 4.2. kahju ja vigastus, mis on tekkinud või mille tekkepõhjus on alanud enne kindlustuslepingu sõlmimist või mille teke oli kindlustuslepingu sõlmimise ajal ilmne;
- 4.3. kahju, mis esineb ennustatava sagedusega, näiteks iga-aastane üleujutus, ja kahju, mille süvenemist või kordumist vältivad abinõud on kindlustusvõtja jätnud rakendamata tahtlikult või raske hooletuse tagajärjel;
- 4.4. kahju, mis on tekkinud kindlustatud eseme järelevalveta jätmise, kaotamise või unustamise ning nähtavasse kohta jätmise tagajärjel (näiteks esemete kadumine ühiskasutatavates ruumides);
- 4.5. kahju, mis on tekkinud järk-järgult pika aja jooksul, sealhulgas väsimuspurunemine ja -pragunemine, murenemine, tavaline järkjärguline kulumine, materjali väsimine, rikkumine, korrosioon, katlakivi teke, mädanemine, kõdunemine, seenkahjustus, hallitus, vamm, liigniiskuse kahjustused, kondensaatvee kahjustused või muu pika aja jooksul tekkinud kahjustus;
- 4.6. kahju, mis on tekkinud kindlustatud eseme või selle osade kokkutõmbumise või paisumise tagajärjel, välja arvatud juhul, kui sündmuse põhjustas kindlustusjuhtum;
- 4.7. planeerimis-, projekteerimis- ja ehitusvea, ebakvaliteetse töö või detaili parandamise või asendamise kulu;
- 4.8. kahju, mis on tekkinud maalihke, pinnase või kindlustatud ehitise või selle osade vajumise tagajärjel;
- 4.9. kahjurite, putukate, näriliste, lindude ja koduloomade tegevus. Kui nimetatud sündmuse tagajärjel tekib vee- või tulekahju, hüvitab LHV kindlustatud esemele vee- või tulekahju tagajärjel tekkinud kahju;
- 4.10. iluvead, näiteks kriimustused, täkked, plekid, mölgid, rebendid, värvitooni muutus ja muu selline, mis ei mõjuta kindlustatud eseme sihtotstarbelist kasutamist;
- 4.11. tuuma- ja radioaktiivsest ainest ning tuumaenergia kasutamisest tingitud otsene või kaudne kahju;
- 4.12. lõhkamis- ja kaevandustööde ning vibratsiooni tagajärjel tekkinud kahju;
- 4.13. kahju, mis on tekkinud sundvõõrandamise, konfiskeerimise või muu samalaadse sündmuse tagajärjel;
- 4.14. kahju, mis tuleneb kindlustatud eseme kasutamisest viisil, milleks see ei ole ette nähtud;
- 4.15. kahju, mille eest vastutab seaduse või lepingu alusel võrguettevõtja, tootja, müüja, paigaldaja, hooldaja, ehitaja või muu lepingulises suhtes isik;
- 4.16. hoolduse ja ettenähtud nõuetega vastavusse viimise kulu ning selle käigus asendatava osa maksumus, välja arvatud juhul, kui nimetatud tööde tegemise vajadus on tekkinud kindlustusjuhtumi tagajärjel;
- 4.17. kahju, mille põhjus on andmekadu, andmefailide kahjustumine või hävimine, pahavara ja arvutiviirused, arvutiprogramm ja tarkvara, riistvara sisemised rikked, välja arvatud kahjud, mille põhjus on kindlustatud esemete hävimine või kahjustumine poliisile märgitud kindlustusjuhtumi tagajärjel;

- 4.18. kahju, mis on tekkinud seadmele selle monteerimise, demonteerimise, seadistamise, katsetamise või proovikäitamise käigus;
- 4.19. kahju, mis on tekkinud kindlustusvõtja või temaga võrdsustatud isiku tegevusetuse, tahtluse või raske hooletuse tagajärjel;
- 4.20. kahju, mis on tekkinud materjalile või pool- või valmistootele selle töötlemise tagajärjel;
- 4.21. kahju, mis on tekkinud kauba riknemise, ülessulamise või omaduse muutumise tagajärjel, mis on tingitud kütte-, jahutus- või külmutusseadme mittetöötamisest, tõrkest või vales seadistusest;
- 4.22. murdvarguse tagajärjel tekkinud kahju, mille põhjustas kindlustatud isiku juures töötav isik või mis oli temaga seotud, välja arvatud juhul, kui kindlustuskohaks olnud hoone või ruum oli nende isikute eest suletud;
- 4.23. kahju, mis on tekkinud kindlustatud eseme äravõtmise ja -viimise tagajärjel ilma vägivallata või sellega ähvardamata;
- 4.24. kahju, mille põhjus on vargus (välja arvatud murdvargus ja röövimine), kadumine või inventuuri käigus ilmnenud puudujääk;
- 4.25. kahju, mille põhjustanud terroriakt, ülestõus, rahvarahutus, streik, sõjategevus, massiline korratus, riigipööre, erakorraline seisukord või muu sarnane sündmus;
- 4.26. kahju, mis on seotud inimrööviga ja/või lunaraha nõudmisega;
- 4.27. kahju, mis on otseselt või kaudselt seotud nakkushaigustega;
- 4.28. kahju, mis on tekkinud keskkonnareostuse tagajärjel;
- 4.29. kahju, mille põhjus on suits, aur, tolm, sete, tahm või muu selline, kui see pole kindlustusjuhtumiga põhjuslikus seoses;
- 4.30. kahju, mille põhjus on väljaspool ehitist asuva kanalisatsioonisüsteemi ebapiisav läbilaskevõime või maht, rike, mittetöötamine või ebapiisav hooldus;
- 4.31. kahju, mille põhjus on tammi või muu kaitserajatise või maaparandussüsteemi purunemine või mittetöötamine;
- 4.32. kahju, mille põhjus on projekteerimisviga;
- 4.33. kahju, mis on tekkinud väljaspool ehitist või lahtises ehitises paiknevale inventarile, seadmele või kaubale, kui see pole nähtud ette kasutamiseks või ladustamiseks välitingimustes;
- 4.34. kahju, mis on tekkinud kindlustatud esemele transportimise käigus;
- 4.35. kahju, mis on tekkinud kindlustatud esemele korralise ja etteteavitatud elektri-, vee-, auru- või gaasikatkestuse tagajärjel.

## Kindlustusväärtus

- 5.1. **Kindlustusväärtus on kindlustatud eseme väärtus vahetult enne kindlustusjuhtumi toimumist.**
- 5.2. Ehitise kindlustusväärtus on selle taastamisväärtus, see tähendab samas kindlustuskohas uue samalaadse ja samade omadustega ehitise taastamiseks vajalikud mõistlikud kulud.
- 5.3. Inventari ja seadmete kindlustusväärtus on eseme taassoetamisväärtus või turuväärtus.
  - 5.3.1. Taassoetamisväärtus on uue samaväärse kasutusotstarbe, tehniliste näitajate ja kompleksusega eseme soetusmaksumus koos transpordi- ja montaažikuludega.
  - 5.3.2. Eseme kindlustusväärtus on selle turuväärtus juhul, kui ese on soetatud kasutatuna ja/või eseme kulum oli vahetult enne kahjujuhtumit üle 50%. Turuväärtus on võrdväärse kasutusotstarbe, tehniliste näitajate ja kompleksusega ning sarnase kulumiga eseme soetusmaksumus koos transpordi- ja montaažikuluga.
- 5.4. **Kauba kindlustusväärtus**
  - 5.4.1. Kauba kindlustusväärtus on selle taassoetamisväärtus, mille all mõistetakse samaväärse, samade omaduste ja tehniliste näitajatega kauba taassoetamise kulusid koos transpordikuluga. Kauba kindlustusväärtus ei sisalda kindlustatud isiku kasumiosa ega muid kulusid.
  - 5.4.2. Tooraine, pool- ja valmistoodangu kindlustusväärtuseks loetakse tooraine soetamismaksumus ning tootmisega seotud otsesed kulud. Tooraine ning pool- ja valmistoodangu kindlustusväärtus ei sisalda kindlustatud isiku kasumiosa ega muid kulusid.



## Kahju ärahoidmise ja vähendamise kulud ning muud lisakulud

- 6.1.** Varakindlustuse kindlustusjuhtumi korral hüvitatakse:
- 6.1.1. põhjendatud kahju ärahoidmise ja vähendamise kulud isegi juhul, kui need ei andnud soovitud tulemust;
- 6.1.2. kahjustunud eseme põhjendatud lammutamise ja koristamise kulud, sealhulgas prahi äraveoks vajalikud kulud;
- 6.1.3. põhjendatud kulud, mis tuleb kanda kindlustatud eseme taastamiseks seoses pädevate ametivõimude nõuete ja ettekirjutuste täitmisega, välja arvatud keskkonnakahjude likvideerimisega seotud kulud.
- 6.2.** Tingimuste punktis 6.1 loetletud põhjendatud kulud hüvitab LHV kuni 10% ulatuses kahjustada saanud kindlustatud eseme kindlustussummast, kuid mitte suuremas summas kui 300 000 eurot. Kui varakindlustuse kahju ja punktis 6.1 loetletud kulude summa ületab kindlustatud eseme kindlustussumma, hüvitab LHV täiendavalt need lisakulud kuni 100 000 euro ulatuses kindlustusjuhtumi kohta.

## Hüvitamise põhimõtted varakindlustuses

- 7.1.** Vara kindlustusjuhtumi järel ei vähene kindlustuslepingus määratud kindlustussumma.
- 7.2.** Kui LHV hüvitab ehitise taastamise kulud, maksab ta hüvitise välja proportsionaalselt, arvestades taastamise ulatust.
- 7.3.** Kui kindlustusvõtja ei soovi ehitist taastada, siis hüvitab LHV kahju, lähtudes ehitise taastamiseks koostatud põhjendatud kalkulatsioonist, millest LHV arvestab maha kahjustatud ehitise füüsilise kulumiga proportsionaalse osa.
- 7.4.** Inventari, seadmete ja kauba kindlustusjuhtumi korral hüvitab LHV eseme remondikulud. Kui kindlustatud ese on varastatud, röövitud, hävinud või kahjustunud selliselt, et seda ei ole võimalik taastada, hüvitab LHV eseme maksumuse taassoetamisväärtuses või turuväärtuses, lähtudes tingimuste punktist 5.3.
- 7.5.** LHV võib hävinud eseme asendada samaväärses esemega või maksta kindlustushüvitise välja rahas ulatuses, mis on võrdne asendatava eseme taassoetamisväärtusega.
- 7.6.** LHV-l ei ole kohustust hüvitada eseme säilinud osa väärtust.
- 7.7.** Kui LHV hüvitab eseme asendamise kulud, on tal õigus asendada eseme omandiõigusele. Kui kindlustusvõtja soovib jätta hävinud eseme enda omandisse, vähendab LHV kindlustushüvitist eseme kindlustusjuhtumijärgse väärtuse võrra.
- 7.8.** Muud tingimustesse või poliisile märgitud kulud hüvitab LHV nende suurust tõendava dokumendi alusel mõistlikus ja põhjendatud ulatuses.
- 7.9.** Vara kindlustushüvitisel rakendatakse tingimuste punktides 15.1 - 15.3 toodud ala-, üle- ja mitmekordse kindlustuse sätteid.
- 7.10.** Lisaks lähtub LHV kahju hüvitamisel tingimuste punktides 37.1 - 37.3 toodud hüvitamise üldpõhimõtetest.

## Äriatkemise kindlustus

### Kindlustatud ese

Kindlustatud ese on poliisile märgitud:

- 8.1. ärikasum.** See saadakse, kui poliisile märgitud majandustegevuse müügituludest lahutatakse müüdnud kaupade või teenuste otsesed kulud, püsikulud ja muutuvkulud;
- 8.2. püsikulud.** Need on poliisile märgitud majandustegevusega seotud väljaminekud, mis ei sõltu toodangu, kauba või teenuse mahu muutustest ja säilivad ka pärast äriatkemise kindlustusjuhtumit. Püsikulud hüvitab LHV juhul, kui nende edasine tasumine on majanduslikult ja kehtivate õigusaktide alusel põhjendatud ning need kulud oleksid tehtud ka siis, kui kindlustusjuhtumit poleks toimunud;
- 8.3. rendi- või üüritulu.**
- 8.3.1. Rendi- või üüritulu on kindlustatud isikule lepingu alusel makstav tasu poliisile märgitud kinnisasja või selle osa väljarentimise või -üürimise eest.
- 8.3.2. Rendi- või üüritulu hulka ei arvata kõrvalkulusid ega muid rendile või üürile lisanduvaid kulusid, kui ei ole kokku lepitud teisiti;

**8.4. muud kindlustuslepingus kokkulepitud kulud.** Juhul, kui poliisil on sellekohane mäрге, on kindlustatud esemeks muud kulud, mis võivad kindlustatud isikul tekkida või säilida kindlustusjuhtumi korral.

**8.5. Mittekindlustatav ese**

Kui poliisile ei ole märgitud teisiti, ei ole kindlustatud esemeks:

- 8.5.1. riiklikud ja kohalikud maksud (näiteks käibemaks, tulumaks, tollimaks, aktsiisimaks);
- 8.5.2. finantstulu ja muud erakorralised tulud ning sellised tulud ja kulud, mis ole kindlustatud majandustegevusega otseselt seotud;
- 8.5.3. kulud, mis on otseselt seotud käibe mahu muutumisega (näiteks autoriõiguse-, patendi- ja litsentsitasud, kindlustusmaksed);
- 8.5.4. kaupade ja muude abivahendite hankimisega seotud kulud;
- 8.5.5. kaupade ja teenuste müügiga kaasnevad transpordikulud.

## Kindlustuskaitse

**9.1.** Ärikatkemise kindlustusjuhtum on poliisile märgitud majandustegevuse katkemine või tõrge, mille põhjustas varakindlustuse kindlustusjuhtum.

## Välistused

Ärikatkemise kindlustusega ei hüvita LHV:

- 10.1.** kahju, millel puudub varakindlustuse kindlustusjuhtumiga põhjuslik seos;
- 10.2.** kahju, mille põhjustas asjaolu, et kindlustusvõtjal puudub raha või muud vahendid, et taastada kahjueelne olukord;
- 10.3.** kahju, mille põhjuseks on dokumentide, plaanide, sularaha, väärtpaberite või muude kirjalike märkmete ja andmekandjate kadumine, kahjustumine või hävinemine;
- 10.4.** kahju, mis on tingitud riigi või kohaliku omavalitsuse tegevusest või tegevusetusest. Kui kahjueelse olukorra taastamine pikeneb riigi või kohaliku omavalitsuse tegevuse või tegevusetuse tõttu, hüvitab LHV kahju ajavahemiku eest, mis oleks eksperdihinnangu järgi kulunud sama äritegevuse taasalustamiseks juhul, kui riigi või kohaliku omavalitsuse tegevust või tegevusetust ei oleks toimunud, kuid mitte rohkem kui poliisile märgitud vastutusperioodi eest;
- 10.5.** kahju, mille hüvitab kolmas isik või mis hüvitatakse muu kindlustuslepingu alusel;
- 10.6.** kahju, mille põhjus on trahvid ja sanktsioonid, mis tulenevad kindlustusvõtja lepingulise kohustuse täitmata jätmisest;
- 10.7.** muutuvkulud ega otseseid kulud, mis sõltuvad kindlustatud majandustegevuse mahust;
- 10.8.** kahju, mille põhjus on elektri-, vee-, auru-, gaasi- ja/või muu energiallikavarustuse puudumine, ebapiisavus, katkestus või häire;
- 10.9.** kahju, mis on tekkinud puuduliku raamatupidamise tagajärjel;
- 10.10.** äriühingu likvideerimise kulud.

## Kahju vähendamise ja ärahoidmise kulud

- 11.1.** LHV hüvitab majandustegevuse katkemise kahju vähendamiseks ja ärahoidmiseks tehtud põhjendatud lisakulud (näiteks asenduspinna rentimise kulu, kolimiskulu) juhul, kui need on LHV-ga enne kokku lepitud.
- 11.2.** Tingimuste punktis 11.1 loetletud põhjendatud kulud hüvitab LHV kuni 10% ulatuses kindlustusjuhtumiga seotud kindlustatud eseme kindlustussummast, kuid mitte suuremas summas kui 300 000 eurot. Kui ärikatkemise kindlustuse kahju ja punktis 11.1 loetletud kulude summa ületab kindlustatud eseme kindlustussumma, hüvitab LHV täiendavalt need lisakulud kuni 100 000 euro ulatuses kindlustusjuhtumi kohta.

## Kindlustusväärtus

- 12.1.** Kindlustusväärtus on kindlustatud esemeks valitud ärikasum, rendi- või üüritulo, püsikulud või muud kokkulepitud kulud maksimaalses ulatuses, mis oleks tekkinud vastutusperioodil juhul, kui kindlustusjuhtumit ei oleks toimunud.
- 12.2.** Kindlustusväärtuse arvutamise aluseks võtab LHV kindlustatud isiku majandusnäitajate prognoosid vastutusperioodi ulatuses ja tema kuni kolme eelmise majandusaasta majandusnäitajad.

## Vastutusperiood

- 13.1. Vastutusperiood on poliisile märgitud ajavahemik, mille eest LHV maksimaalselt maksab ärikatkemise hüvitist.
- 13.2. Tegelik vastutusperiood algab varakindlustuse kindlustusjuhtumi toimumise hetkel ja lõpeb sellise majandusliku olukorra saavutamisega, milles oleks kindlustatud isik olnud juhul, kui kindlustusjuhtumit ei oleks toimunud, kuid mitte pikemalt kui poliisile märgitud ajavahemik.

## Hüvitamise põhimõtted ärikatkemise kindlustuses

- 14.1. Ärikatkemise kindlustusjuhtumi järel ei vähene kindlustuslepingus määratud kindlustussumma.
- 14.2. Kindlustusjuhtumi korral hüvitab LHV tekkinud kahju äritegevuse katkemise perioodi eest, mis algab kindlustusjuhtumi toimumise hetkel ja lõpeb kahjueelse majandusliku olukorra saavutamisega, see tähendab olukorraga, milles oleks kindlustatud isik olnud juhul, kui kindlustusjuhtumit ei oleks toimunud, kuid mitte pikemalt kui poliisile märgitud vastutusperioodi eest.
- 14.3. Ärikatkemise kahju suuruse arvutamisel võtab LHV arvesse kõik asjaolud, mis oleksid võinud ettevõtte tulemusi mõjutada juhul, kui kindlustusjuhtumit poleks toimunud (näiteks sesoonsus, turuolukord).
- 14.4. Ärikatkemise kindlustushüvitisel rakendatakse tingimuste punktides 15.1 - 15.3 toodud ala-, üle- ja mitmekordse kindlustuse sätteid.
- 14.5. Kui varakindlustuse kindlustushüvitisele rakendatakse tingimuste punktis 15.1 toodud alakindlustuse sätet, rakendatakse alakindlustuse sätet samas ulatuses ka ärikatkemise kindlustushüvitisele. Kui LHV keeldub osaliselt või täielikult varakindlustuse kahju hüvitamisest, on tal õigus keelduda samas proportsioonis ka ärikatkemise hüvitise väljamaksmisest.
- 14.6. Kui selgub, et kindlustusvõtja ei jätkka poliisile märgitud majandustegevust, võtab LHV kindlustushüvitise määramisel aluseks ajavahemiku, mis oleks eksperdi hinnangu järgi kulunud sama majandustegevuse taasalustamiseks, kuid mitte pikemalt kui kindlustuslepingusse märgitud vastutusperioodi eest.
- 14.7. Lisaks lähtub LHV kahju hüvitamisel tingimuste punktides 37.1 - 37.3 toodud hüvitamise üldpõhimõtetest.

## Alakindlustus, ülekindlustus ja mitmekordne kindlustus

- 15.1. **Alakindlustus.** Kui kindlustusjuhtumi toimumise hetkel on poliisile märgitud kindlustussumma rohkem kui 15% väiksem kui kindlustusväärtus, siis vastutab LHV kahju eest võrdeliselt kindlustussumma suhtega kindlustusväärtusesse.
- 15.2. **Ülekindlustus.** Kui poliisile märgitud kindlustussumma ületab kindlustusväärtuse, siis hüvitab LHV tegeliku kahjusumma.
- 15.3. **Mitmekordne kindlustus.** Kui kindlustusvõtja kindlustab sama kindlustusrisiki mitme kindlustusandja juures ja kindlustusandjate makstavate kindlustushüvitiste kogusumma ületab kahju suuruse või kindlustussummad kokku ületavad kindlustusväärtuse, vastutavad kindlustusandjad solidaarselt.

## Omavastutus

### Omavastutus on summa, mille kannab kindlustusjuhtumi korral kindlustusvõtja.

- 16.1. Omavastutus arvestatakse väljamakstavast kindlustushüvitisest maha. Kui kindlustatud ese on kahjustunud või hävinud mitme kindlustusjuhtumi tagajärjel, kohaldatakse omavastutust iga kindlustusjuhtumi kohta eraldi.
- 16.2. Kõikide ühe ja sama ootamatu ja ettenägematu sündmuse tagajärjel tekkinud kahjude, sealhulgas nendest tulenevate nõuete suhtes kohaldatakse ühte, suurimat omavastutust.
- 16.3. Ärikatkemise kindlustusjuhtumi omavastutus on poliisile märgitud ooteaeg.
  - 16.3.1. Kindlustusjuhtumi toimumisele järgnevast päevast alates rakendub poliisile märgitud ajaline periood ehk ooteaeg.
  - 16.3.2. Kui ärikatkemise periood jääb ooteaja piiridesse, ei hüvita LHV tekkinud kahju, välja arvatud tingimuste punktis 11.1 kirjeldatud kahju vähendamise ja ärahoidmise kulud juhul, kui need on enne LHV-ga kooskõlastatud.

## Ohutusnõuded

17. LHV-l on õigus hüvitamisest keelduda või kindlustushüvitist vähendada juhul, kui kindlustusvõtja ja temaga võrdsustatud isik ei ole järginud õigusaktides, kasutusjuhendites ja tingimustes kehtestatud ohutusnõudeid ning selle tagajärjel tekkis kahju või esines põhjuslik seos kahjujuhtumiga.

**17.1. Tuleohutus**

- 17.1.1. Kindlustusvõtja ja temaga võrdsustatud isik peavad järgima tuleohutuse seaduses, teistes õigusaktides ning kasutus- ja hooldusjuhendites ja mujal sätestatud tuleohutusnõudeid.
- 17.1.2. Hoones ja siseruumides peavad olema nõuetekohased esmased tulekustutusvahendid.
- 17.1.3. Kindlustuskoha siseruume ja territooriumi tuleb korrapäraselt puhastada jäätmetest ja prügist.
- 17.1.4. Prügi ja jäätmed tuleb territooriumile paigutada nii, et nende süttimise korral oleks tule levik välistatud.
- 17.1.5. Ülemäärane põlemiskoormus (näiteks kaubaalused ja pakkematerjal) tuleb töökohalt kõrvaldada kohe pärast nendega töö lõpetamist.
- 17.1.6. Kontori-, tootmis- ja laoruumide evakuatsiooniteed ning vahekäigud tuleb hoida vabad.
- 17.1.7. Suitsetada on lubatud ainult selleks ettenähtud ja sisustatud kohas.
- 17.1.8. Tuletöid, töid lahtise tulega, materjali kuumutamist, sulatamist ja muid sarnase ohuga töid tohib teha ainult kooskõlas kehtivate õigusaktidega ning vastava kvalifikatsiooniga inimene.
- 17.1.9. Tuletõkkeuksi, -luuke ja -aknaid tuleb hooldada ettenähtud sagedusega.
- 17.1.10. Tuletõkkeuksed peavad olema suletud, välja arvatud automaatselt toimivad ukсед, millele tuleb tagada takistamatu sulgumine.
- 17.1.11. Avad ja kommunikatsioonide läbiviigud tuleb kogu tarindi paksuses täita sellise mittepõleva materjaliga, mis ei vähenda tarindi tulepüsivusaega.
- 17.1.12. Nõrkvoolu- ja serveriruumid peavad olema kooskõlas neile kehtestatud tuleohutusnõuetega.

**17.2. Tulekahjusignalisatsioon**

- 17.2.1. Kui tulekahjusignalisatsioon on olemas, peab see olema ööpäev läbi sisse lülitatud.
- 17.2.2. Tulekahjusignalisatsioon peab toimima selliselt, et see ohu korral rakendub ja tagab häire edastamise.
- 17.2.3. Tulekahjusignalisatsiooni projekteerimisel, paigaldamisel, seadistamisel, kasutamisel ja hooldamisel tuleb järgida nõudeid selle tehnilisele korrashoiule ja seisundile ning kehtivaid õigusakte.

**17.3. Automaatne tulekustutussüsteem**

- 17.3.1. Kui automaatne tulekustutussüsteem on olemas, peab see olema töökorras.
- 17.3.2. Automaatse tulekustutussüsteemi projekteerimisel, paigaldamisel, seadistamisel, kasutamisel ja hooldamisel tuleb järgida nõudeid selle tehnilisele korrashoiule ja seisundile ning kehtivaid õigusakte.

**17.4. Ladustamine**

- 17.4.1. Esemid tohib ladustada hoones või selle vahetus läheduses ainult selleks ettenähtud alal ning viisil, mis on kooskõlas tuleohutusnõuetega ja muude kehtivate normidega.
- 17.4.2. Põlevmaterjali hoiustamisel tuleb lähtuda kehtivatest normidest, sealhulgas tuleb arvestada ohtlike ainete ühtesobivust ja ohutut kaugust ehitisest.
- 17.4.3. Allpool maapinda asuvas ruumis peab kaupa hoidma vähemalt 12 cm kõrgusel põrandapinnast.
- 17.4.4. Evakuatsiooniteid, juurdepääsu elektrilahutusseadmetele ja tulekustutusvahenditele ei tohi tõkestada.
- 17.4.5. Seadmete ümbrus tuleb hoida materjalidest ja toodangust vaba.

**17.5. Seadmete kasutus**

- 17.5.1. Kindlustusvõtja on kohustatud järgima Eesti Vabariigis kehtivaid õigusakte ja ametkondlikke ohutusnõudeid (näiteks elektriohutusseadus, seadme ohutuse seadus, elektriseadmele esitatavad ohutusnõuded ja elektripaigaldisele või -seadmele esitatavad elektromagnetilise ühilduvuse nõuded) ning kindlustustingimustes kirjeldatud ohutusnõudeid.
- 17.5.2. Seadme kasutuselevõtmisel ja kasutamisel tuleb järgida selle paigaldus-, seadistus-, kasutus- ja hooldusjuhendit ning tehnilisele korrashoiule ja seisundile esitatud nõudeid.

**17.6. Kütteseadmed**

- 17.6.1. Kütteseadme peab vastama ehitise või kütteseadme ehitusprojektile.
- 17.6.2. Kütteseadme paigaldamisel ja kasutamisel tuleb jälgida sellele määratud ohutuskauget, selle paigaldus-, seadistus-, kasutus- ja hooldusjuhendit, kehtivaid õigusakte ning nõudeid kütteseadme tehnilisele korrashoiule ja seisundile.

17.6.3. Hoonesse ehitatud tahkekütusel töötav kütteseade (sealhulgas ahi, pliit, kamin) peab olema seadustatud ja selle ohutuse peab olema tõendanud pädev ekspert.

#### **17.7. Valvesignalisatsioon**

17.7.1. Kui valvesignalisatsioon on olemas, tuleb see kindlustuskohast lahkumise korral lülitada valveseisundisse.

17.7.2. Valvesignalisatsioon peab toimima selliselt, et see ohu korral rakendub ja tagab häire edastamise.

17.7.3. Valvesignalisatsioon peab olema paigaldatud selliselt, et kindlustatud ese, millele on valitud murdvarguse kindlustuskaitse, paikneb valvesignalisatsioonisüsteemi andurite tööpiirkonnas.

17.7.4. Ladustamine, ehitustehniline lahendus, mööblipaigutus ja muu selline ei tohi vähendada valvesignalisatsioonisüsteemi andurite tööpiirkonda ega tundlikkust. Arvestada tuleb, et hoonesse või seal asuvasse ruumi võidakse sisse murda ukse, akna, seinä või katuse kaudu või muul viisil.

17.7.5. Kindlustusvõtja on kohustatud tagama, et valvesignalisatsiooni rakendumise ja häire saamise korral vaatab turvafirma töötaja või kindlustusvõtja esindaja kindlustuskohaks oleva hoone või ruumi üle nii seest kui ka väljast.

17.7.6. Valvesignalisatsioon peab olema töökorras ja selle toimimine ei tohi olla häiritud kindlustusvõtja ega temaga võrdsustatud isikute tegevuse või tegevusetuse tõttu.

17.7.7. Valvesignalisatsiooni koodid ei tohi sattuda kolmanda isiku kätte.

#### **17.8. Lukustamine**

17.8.1. Kindlustuskohast lahkumise korral peavad kindlustuskohaks oleva hoone või ruumi kõik aknad, luugid ja muud avad olema suletud selliselt, et ilma sulguri(te) või sissepääsu takistava tõkke lõhkumise või eemaldamiseta ei ole võimalik kindlustuskohta siseneda.

17.8.2. Kindlustuskohast lahkumise korral peavad seal asuvad seifid ja turvakapid olema suletud ja lukustatud.

17.8.3. Lukkude võtmeid ja avamise koode, samuti valvesignalisatsiooni võtmeid ja koode ei tohi hoida kohas ega viisil, mis võimaldaks kolmandatel isikutel neile juurdepääsu. Kui võti või kood kaob või satub ebaseaduslikku valdusse, peab kindlustatud isik luku või koodi viivitamata vahetama.

#### **17.9. Elektrisüsteem**

Elektrisüsteemi projekteerimisel, paigaldamisel, seadistamisel, kasutamisel ja hooldamisel tuleb järgida nõudeid selle tehnilisele korrashoiule ja seisundile ning kehtivaid õigusakte. Elektrisüsteemile peab tegema seaduses sätestatud korra alusel auditi.

#### **17.10. Veevarustus-, kanalisatsiooni-, kütte- ja ventilaatsioonisüsteem**

17.10.1. Kindlustusvõtja on kohustatud hoolitsema veevarustus-, kanalisatsiooni- ja küttesüsteemi korrashoiu eest.

17.10.2. Kasutamata või kütmata hoones või hoone osas asuv veevarustus-, kanalisatsiooni- ja küttesüsteem tuleb tühjendada, sulgeda ja hoida tühjana.

17.10.3. Ventilatsioonisüsteemi projekteerimisel, paigaldamisel, seadistamisel, kasutamisel ja hooldamisel tuleb järgida nõudeid selle tehnilisele korrashoiule ja seisundile ning kehtivaid õigusakte. Ventilatsioonisüsteemi, sealhulgas torustikke ja äratõmbesüsteeme ning nende filtreid tuleb minimaalselt puhastada või välja vahetada vastavalt tootjalt või paigaldajalt saadud juhistele.

#### **17.11. Ehitus-, remondi- ja hooldustööd**

17.11.1. Ehitus-, remondi- ja hooldustööd tehes tuleb järgida vastava valdkonna ohutusnõudeid, ehitusseadustikust tulenevaid nõudeid ja tootja kasutusjuhendeid ning muid ettekirjutisi ja norme, mis kehtivad sellele tööle.

17.11.2. Kindlustusvõtja selgitab enne töö alustamist välja vee-, kanalisatsiooni, elektripaigaldiste-, kütte- ja/või ventilatsioonisüsteemi asukoha ning on selles veendunud ega tee töid selliselt, mis võiks anda alust kahju tekkele. See ohutusnõue kehtib ka näiteks piltide, valgustite, nagide ja peeglite paigaldamisele.

#### **17.12. Lumekoristus ja libedusetõrje**

Kindlustuskohas peab olema tagatud regulaarne lume- ja jääkoristus ehitiste konstruktsioonidelt ning libedusetõrje kindlustuskoha territooriumil olevatel teedel.

#### **17.13. Katuste, vihmavee- ja kanalisatsioonitorustike, settekaevude ja drenaažide kontroll ning hooldus**

17.13.1. Ehitiste katuseid, vihmavee- ja kanalisatsioonitorustikke, settekaeve ja vee äravoolu drenaaže tuleb regulaarselt kontrollida ja hooldada.

17.13.2. Ehitise kanalisatsioonisüsteemile peab olema paigaldatud toimiv tagasivooluklapp.

17.13.3. Lokaalseid settekaeve ja muid reovee kogumiseks kasutatavaid mahuteid tuleb regulaarselt tühjendada.

# VASTUTUSKINDLUSTUS

## Tegevuse vastutuskindlustus

### Mõisted

**Kolmas isik** ehk kahjustatud isik on isik, kellele on kindlustatud isik tekitanud varalise kahju ja kelle ees lasub kindlustatud isikul kahju hüvitamise kohustus. Kolmas isik ei ole kindlustuslepingu pool ega kindlustatud isikute ringi kuuluv isik.

**Kindlustatud tegevus** on poliisile märgitud kindlustatud isiku tegevus, mille käigus kolmandale isikule tekkida võiva varalise kahju suhtes lasub kindlustatud isikul kahju hüvitamise kohustus.

**Kindlustatud ese** on kindlustatud isiku tsiviilvastutusega kaasnevad varalised kohustused (edaspidi kindlustatud isiku vastutus).

### Kindlustusvõtja ja kindlustatud isik

- 19.1. Kindlustusvõtja on poliisile märgitud isik, kes on sõlminud LHV-ga kindlustuslepingu ja kellel lasub kohustus tasuda kindlustusmaksid.
- 19.2. Kindlustatud isik on kindlustusvõtja või poliisile nimeliselt märgitud isik, kellega seotud vastutus on kindlustatud.
- 19.3. Kindlustusvõtja vastutab kindlustatud isikule kindlustuslepingu tingimuste selgitamise ja nende täitmise eest.
- 19.4. Kindlustusleping laieneb kõigile kindlustatud isiku alluvuses ja/või tööülesandel töötavatele füüsilistele isikutele, keda ta kasutab oma majandustegevuses töö- või teenistusülesannete täitmisel (näiteks töölepingu alusel töötavad isikud, renditöötajad, seaduslikud esindajad).
- 19.5. Kindlustusleping ei laiene nendele juriidilistele isikutele, keda kindlustatud isik kasutab oma majandustegevuses kohustuse täitmisel ja kelle põhjustatud kahju eest vastutab kindlustatud isik samamoodi nagu enda tekitatud kahju eest (näiteks alltöövõtjad).

### Kindlustuskaitse

- 20.1. Kindlustusjuhtum on kolmandale isikule kindlustusperioodil kindlustatud isiku poolt ootamatu ja ettenägematu varalise kahju tekitamine, mille tagajärjel tekib kindlustatud isikul kahju hüvitamise kohustus. Kahju tekitamine peab olema põhjuslikus seoses kindlustatud isiku selle tegevusega, mis on fikseeritud poliisil, ja olema kahju avaldumise põhjus. Kindlustusleping ei laiene kindlustatud isiku lepingulistele kohustustele, välja arvatud juhul, kui vastav kahju hüvitamise kohustus tekiks ka ilma sõlmitud lepinguta.
- 20.2. Kindlustusjuhtum ei ole tingimuste punktides 22.1 - 22.36 loetletud välistused.
- 20.3. Ühe ja sama asjaolu või sündmuse tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise kohustused loetakse üheks kindlustusjuhtumiks, mille suhtes kehtib poliisile märgitud kindlustussumma või kokkulepitud hüvitispiir ning üks omavastutus. Kindlustusjuhtumi toimumise ajaks loetakse sellise esimese (kahju hüvitamise kohustuse kaasa toonud) kahju tekkimise aeg, mille tagajärjel tekkis kindlustatud isikul kahju hüvitamise kohustus.

### Kindlustuskaitse laiendused

Kindlustusvõtjal on võimalik valida järgmised kindlustuskaitse laiendused. Iga eraldiseisev kindlustuskaitse laiendus kehtib vaid juhul, kui selles on kokku lepitud ja poliisil on sellekohane märg.

#### 21.1. Lepinguline vastutus

- 21.1.1. Kui poliisile on märgitud lepingulise vastutuse kindlustuskaitse, laieneb kindlustusleping kahju hüvitamise nõuetele, mis tulenevad sellest, et kindlustatud isik rikub oma lepingulisi kohustusi. Kahju tekitamine peab olema põhjuslikus seoses kindlustatud isiku selle tegevusega, mis on fikseeritud poliisil, ja see tegevus peab olema kahju avaldumise põhjus.
- 21.1.2. Kindlustusleping ei laiene lepingust tulenevatele kahjunõuetele juhul, kui nende aluseks olevate kokkulepetega on kindlustatud isiku suhtes määratud seadusest rangemad kahju hüvitamise tingimused, mis kitsendavad kindlustatud isiku õigusi (näiteks nõuete aegumise tähtaja pikendamine, kahju ulatust laiendavad kokkulepped, lihtsustatud tõendamise, süü või vastutuse vormid).
- 21.1.3. Lepingulise kohustuse rikkumisest tulenevad kahjud hüvitab LHV tingimuste punktis 32 kirjeldatud ulatuses.
- 21.1.4. Leping, millest tulenevale vastutusele kindlustusleping laieneb, peab poolte vahel olema sõlmitud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

## 21.2. Alltöövõtja tegevus

- 21.2.1. Kui poliisile on märgitud alltöövõtja kindlustuskaitse, laieneb kindlustusleping kahjudele, mille tekitab kindlustatud isiku majandustegevuses kasutatav alltöövõtja kolmandatele isikutele juhul, kui kahju tekitamine tulenes kindlustuslepingusse märgitud kindlustatud tegevusest ja kindlustatud isikul tekkis kolmanda isiku ees kahju hüvitamise kohustus.
- 21.2.2. Alltöövõtja tegevusest tulenevad kahjud hüvitab LHV tingimuste punktis 32 kirjeldatud ulatuses.
- 21.2.3. Kui poliisi järgi kehtib alltöövõtja tegevuse kindlustuskaitse laiendus, siis nende alltöövõtjate poolt tekitatud kahju korral on LHV-l õigus esitada pärast kindlustushüvitise väljamaksmist tagasinõue kahju tekitanud, majandustegevuses kasutatud isiku vastu.

## 21.3. Kindlustatud isiku valduses ja kasutuses olev kolmanda isiku vara

- 21.3.1. Kui poliisile on märgitud kindlustatud isiku valduses olev kolmanda isiku vara kindlustuskaitse, laieneb kindlustusleping kindlustatud isiku valduses olevale kolmanda isiku varale tekitatud kahjule, sealhulgas vargusele ja röövile. Kahju ei hüvitata juhul, kui selle tekke põhjustas vara kadumine.
- 21.3.2. Kolmandale isikule kuuluva vara kindlustuskaitse kehtib poliisile märgitud hüvitispiiri ulatuses kindlustusperioodi kohta, kuid mitte suuremas summas kui 50 000 eurot

## 21.4. Raske hooletus

- 21.4.1. Kui poliisile on märgitud raske hooletuse kindlustuskaitse, laieneb kindlustusleping nõuetele, mille aluseks oleva kahju on kindlustatud isik tekitanud raske hooletuse tõttu.
- 21.4.2. Raske hooletuse kindlustuskaitse ei kehti kahjudele, mis on põhjustatud joobeseisundis, see tähendab alkoholi-, narko- või mistahes muus joobeseisundis.
- 21.4.3. Raske hooletuse tagajärjel tekitatud kahjud hüvitab LHV tingimuste punktis 32 kirjeldatud ulatuses.

## Välistused

LHV ei hüvita nõudeid, mille aluseks olev kahju on seotud järgmiste asjaoludega.

### 22.1. Ebaausus, tahtlus ja raske hooletus

Kahju, mis on tingitud asjaolust või sündmusest, millest kindlustatud isik oli või pidi olema teadlik enne kindlustuslepingu sõlmimist, mille on kindlustatud isik põhjustanud tahtlikult või raske hooletuse tõttu. LHV hüvitab raske hooletuse tagajärjel tekitatud kahju juhul, kui poliisi järgi kehtib tingimuste punktis 21.4 kirjeldatud kindlustuskaitse.

### 22.2. Joobeseisund

Kahju, mille kindlustatud isik, tema töötaja või teenistuja või isik, kelle eest kindlustatud isik vastutab, on põhjustanud joobeseisundis, see tähendab alkoholi-, narko- või mistahes muus joobeseisundis.

### 22.3. Mittevaraline kahju ja saamata jäänud tulu

Kahju, mille alus on mittevaraline kahju (ehk moraalne kahju) ja saamata jäänud tulu, välja arvatud kolmanda isiku tervise kahjustamisega seotud sissetuleku vähenemine või ärajäämine (sissetuleku vähenemise arvestuse aluseks loetakse tingimuste mõistes kolmanda isiku viimase 12 kuu sotsiaalmaksuga maksustatud keskmine tulu) ning igasugune muu kahju, mis ei ole varaline kahju, nagu see on kirjeldatud tingimuste punktis 32.

### 22.4. Nimetatud lepinguvälised kohustused

Kindlustusleping ei laiene kahjunõuetele, mille alus on tasu avalik lubamine, asja ettenäitamine, käsundita asjaajamine või alusetu rikastumine.

### 22.5. Tootja ja töandja vastutus

Kahju, mis on tingitud kindlustatud isiku poolt toodetud, müüdud või vahendatud toote puudusest (toote puudusest tulenevate nõuete eest kaitseb tootja vastutuskindlustus) ja kahju, mis on tekkinud kindlustatud isiku poolt toodetud, müüdud või vahendatud tootele endale, samuti kahju, mis on tingitud kindlustatud isiku juures töötava isikuga toimunud tööõnnetusest või kutsehaigusest (nimetatud kahjudest tulenevate nõuete eest kaitseb töandja vastutuskindlustus).

### 22.6. Erialane vastutus

Erialase teenuse osutamisest tingitud kahju. Erialane teenus on näiteks õigusabi-, meditsiini-, raamatupidamis-, järelevalve- ja projekteerimisteenus ning muu erialane nõustamine, mõõtmine ja planeerimine, samuti kalkuleerimist ja hindamist sisaldav teenus. Erialase teenuse osutamisest tulenevate nõuete eest kaitseb erialane vastutuskindlustus.

### 22.7. Kohustuslik kindlustus

Kahju, mis hüvitatakse kohustusliku kindlustuse (sealhulgas liikluskindlustus) alusel.

- 22.8. Pensioni- või muu sotsiaalkindlustuse korras hüvitatav kahju**
- 22.9. Kindlustatud isikule endale tekkinud kahju**
- 22.10. Kindlustatud isikute omavahelised nõuded ja kindlustatud isikuga seotud isikute nõuded**  
LHV ei hüvita kindlustatud isikute omavahelisi nõudeid ega kindlustusvõtja ja kindlustatud isiku omavahelisi nõudeid. Samuti ei hüvita LHV nõudeid, mille on kindlustusvõtja või kindlustatud isiku vastu esitanud isik, mida kindlustusvõtja või kindlustatud isik otseselt või kaudselt omab või juhib (näiteks tütar- või sidusettevõtte), samuti kindlustusvõtja või kindlustatud isiku seaduslik või lepinguline esindaja, pereliige või lähikondne, või isik, kes/mis omab kindlustusvõtjat või kindlustatud isikut (näiteks ematettevõtte või eraisikust omanik).
- 22.11. Kindlustatud isiku valduses oleva kolmandale isikule kuuluva vara kahjustamine**  
Kahju, mis on tingitud kindlustatud isiku valduses, kasutuses, hoiul, töötlemisel, remondis või hoolduses oleva kolmanda isiku vara (sealhulgas dokumendid, andmekandjad) kahjustumisest või hävimisest (sealhulgas asja kadumine, vargus, röövimine). LHV hüvitab kindlustatud isiku valduses oleva kolmandale isikule kuuluva vara kahjustumise, hävimise, varguse ja röövi tagajärjel põhjustatud kahju juhul, kui poliisi järgi kehtib tingimuste punktis 21.3 kirjeldatud kindlustuskaitse.
- 22.12. Ebakvaliteetne teenus**  
Kahju, mis tuleneb kindlustatud isiku poolt teenuse osutamata jätmisest, mittenõuetekohasest täitmisest või teenuse ebapiisavast kvaliteedist (näiteks kulutused nõuetele mittevastavalt tehtud töö ümbertegemisele, parandamisele või asendamisele).
- 22.13. Kindlustamata tegevus**  
Kahju, mis ei tulene poliisile märgitud kindlustatud tegevusest.
- 22.14. Trahvid**  
Avalik-õiguslikud (näiteks rahaline karistus, rahatrahv, sunniraha, vangistus) ja eraõiguslikud (näiteks käsiraha, viivis, leppetrahv, garantii, intress) sanktsioonid.
- 22.15. Lepingust tulenev vastutus**  
Nõuded, mille aluseks on lepinguliste kohustuste rikkumine ja sellega kaasnev vastutus, välja arvatud juhul, kui poliisi järgi kehtib tingimuste punktis 21 kirjeldatud kindlustuskaitse.
- 22.16. Konfidentsiaalne info**  
Kahju, mis on tingitud isiklike õiguste rikkumisest, mistahes konfidentsiaalse info avalikustamisest või kättesaadavaks tegemisest.
- 22.17. Intellektuaalomand**  
Kahju, mis tuleneb intellektuaalomandi õiguste rikkumisest. Intellektuaalomandi õigused on autoriõigus ja autoriõigusega kaasnevad õigused ning tööstusomand (näiteks kaubamärk, patent, tööstusdisainilahendus).
- 22.18. Ebaprofessionaalsus**  
Kahju on tingitud kindlustatud isiku tegevuseks vajalike lubade, kvalifikatsiooni või litsentsi puudumisest või puudulikkusest.
- 22.19. Ehitustööd**  
Kahju on tingitud ehitus-, remondi-, renoveerimis-, lammutamis-, seadistus- või ümberehitustöödest. Kindlustusleping laieneb nimetatud töödele ainult kindlustuskohas igapäevase korrashoiu eesmärgil tehtavate toimingute ulatuses.
- 22.20. Vee-, gaasi-, sooja- või elektrivarustuse häired, katkemine või puudujääk**
- 22.21. Riistvara, tarkvara ja protsessorid**  
Kahju, mis on otseselt või kaudselt seotud mistahes arvutite või serverite riistvara, tarkvara või protsessoritega.
- 22.22. Saastamine ja reostamine**  
Kahju, mis tuleneb keskkonna regulaarsest saastamisest ja reostamisest (sealhulgas keskkonnastutuse direktiivist ja seadusest tulenevad nõuded). Kindlustusleping laieneb keskkonnakahjude suhtes ainult ootamatu ja ettenägematu sündmuse tagajärjel tekkinud kahjudele, sealjuures ei tohi reostuse keskkonda sattumise ja selle avastamise vahe olla üle 72 tunni. LHV hüvitab ainult otsese varalise kahju ja keskkonnareostuse eemaldamise kulu. LHV ei hüvita keskkonnakahjust põhjustatud isikukahjusid.



- 22.23. Pikaajaline kahjulik toime**  
Kahju, mille põhjustavad pikaajalise toimega tegurid, näiteks kulumine, hallitus, hallitusseen, reovesi, kõdunemine, korrosioon, niiskus, tolm, müra ja valgus (välja arvatud kahjud, mis on tingitud ootamatust ja ettenägematust sündmusest, näiteks tulekahju).
- 22.24. Sademe- ja sulamisvesi**  
Korduv kahju, mis on tingitud sademete või jää või lume sulamise vee tungimisest hoonesse läbi selle mistahes konstruktsioonide. Kindlustusleping kehtib esmakordse kindlustusjuhtumi korral kindlustuskohas (see tähendab, et teadaolevalt ei ole nimetatud kahju varem tekkinud).
- 22.25. Pinnase vajumine ja liikumine**  
Kahju, mis on tingitud maapinna vajumisest või liikumisest, sealhulgas maavärinast, maalinkest, erosioonist või vibratsioonist.
- 22.26. Väärmatu jõud**  
Väärmatu jõud on asjaolu, mida kindlustatud isik ei saa mõjutada. Sealhulgas ei laiene kindlustusleping kahjudele, mis on tingitud loodusõnnetusest (erakorralise iseloomuga loodusnähtus), sõjast või sõjasarnasest tegevusest, riigipöördest, ülestõusust, terrorismist, revolutsioonist, eriolukorrast, rahvarahutusest, välisvaenlase aktist, streigist, kuritegevusest (sealhulgas arvutikuriteod ja küberkuritegevus), varade sundvõõrandamisest, konfiskeerimisest, natsionaliseerimisest ja mistahes muust samalaadsest sündmusest.
- 22.27. Lõhkematerjal ja relvade käitlemine**  
Kahju, mille on tinginud mistahes lõhkeaine (sealhulgas lõhkamistööd), lõhkeainet sisaldav toode, pürotehniline toode või relvad (sealhulgas tuli-, keemia- ja biorelvad ning elektromagnetilised relvad).
- 22.28. Muud ohutegurid keskkonna ja tervise suhtes**  
Kahju, mille on tinginud asbest, tubakas või tubakatoode, toksiline hallitus, ravimid, mistahes infektsioonid ja nakkushaigused (sealhulgas AIDS, HI-viirus ja hepatiit), dioksiin, geneetiliselt muundatud aine või organism, loomataudi haigustekitajad, pestitsiidid, radioaktiivne kiirgus, tuumaenergia, magnet-, elektri- või elektromagnetväli.

**LHV ei hüvita järgmiste objektide ja tegevusaladega seotud nõudeid:**

- 22.29.** prügilate või jäätmekäitluskeskuste haldamine;
- 22.30.** maismaal mitteasuvad, see tähendab avamere- ja vesiehitusobjektid;
- 22.31.** lõhkamis- ja rammimistööd, maa- ja veealused tööd;
- 22.32.** sadama, kai, õhu- ja veesõiduki, lennuvälja, raudtee või raudteeveeremi omamine, käitamine, haldamine või kasutamine;
- 22.33.** õhu- ja veesõidukite ehitus, remont ja hooldamine;
- 22.34.** õhu- ja veesõidukile tekkinud kahju;
- 22.35.** tööd lennujaama territooriumil ja lennujuhtimiskeskuses;
- 22.36.** veekeskuse, suusakuurordi ja lõbustuspargi käitamine ja haldamine.

## Tööandja vastutuskindlustus

### Mõisted

**Kahjustatud isik** on töötaja, kellega on juhtunud tööõnnetus või kellel on diagnoositud kutsehaigus ja kellele tekkinud kahju eest vastutab kindlustatud isik. Kahjustatud isikuteks loetakse töötaja surma korral ka tema ülalpeetavad ja isik, kes on kandnud matusekulud.

**Töötaja** kindlustatud isikuga töö- või teenistussuhtes olev füüsiline isik, samuti juhatuse liige, prokurist, praktikant ja renditöötaja. Töötajaks loetakse ka isik, kes töötab kindlustatud isiku juures võlaõigusliku lepingu alusel (näiteks töövõtuleping, käsundusleping, agendileping) tingimusel, et kindlustatud isik maksab selle lepingu alusel sotsiaalmaksu.

**Tööõnnetus** on töötaja tervisekahjustus või surm, mis toimus tööandja antud tööülesannet täites või muul tema loal tehtaval töö, töötaja hulka arvataval vaheajal või muul tööandja huvides tegutsemise ajal. Tööõnnetusena ei käsitata tervisekahjustust ega surma, mis toimus loetletud juhtudel, kuid mis ei ole põhjuslikus seoses töötaja töö või töökeskkonnaga. Tööõnnetuse definitsioon tuleneb töötervishoiu ja tööohutuse seadusest.

**Kutsehaigus** haigus, mille on põhjustanud kutsehaiguste loetelus nimetatud töökeskkonna ohutegur või töö laad. Kutsehaiguse definitsioon tuleneb töötervishoiu ja tööohutuse seadusest. Kutsehaigus on pikaajaline tervisehäire, mille peamine põhjustaja on tööga seotud füüsikaline, füsioloogiline, keemiline või bioloogiline ohutegur.

### Kindlustusvõtja ja kindlustatud isik

- 24.1. Kindlustusvõtja on poliisile märgitud isik, kes on sõlminud LHV-ga kindlustuslepingu ja kellel lasub kohustus tasuda kindlustusmaksid.
- 24.2. Kindlustatud isik on tööandja ehk isik, kellega seotud vastutus on kindlustatud. Kindlustatud isik on kindlustusvõtja ja/või poliisile nimeliselt märgitud isik. Kindlustusvõtja vastutab kindlustatud isikule kindlustuslepingu tingimuste selgitamise ja nende täitmise eest.

### Kindlustuskaitse

- 25.1. Kindlustusjuhtum on töötajaga kindlustusperioodil juhtunud tööõnnetus (töötervishoiu ja tööohutuse seaduse alusel), mille tagajärjel on kindlustatud isikul tekkinud tööandjana kahju hüvitamise seadusjärgne kohustus. Kindlustusjuhtum võib olla ka töötaja (ja/või endise töötaja) kutsehaigestumise diagnoosimine kindlustusperioodil, kui poliisile on märgitud kutsehaigestumise kindlustuskaitse.
- 25.2. Kindlustusjuhtum ei ole tingimuste punktides 27.1 - 27.15 toodud välistused.
- 25.3. Ühe ja sama asjaolu või sündmuse tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise kohustused loetakse üheks kindlustusjuhtumiks ning nende suhtes kehtib poliisile märgitud kindlustussumma või kokkulepitud hüvitispiir ja üks omavastutus. Kindlustusjuhtumi toimumise ajaks loetakse esimese (kahju hüvitamise kohustuse kaasa toonud) kahju tekkimise aeg, mille tagajärjel tekkis kindlustatud isikul kahju hüvitamise kohustus.

### Kutsehaigestumisest tuleneva tervisekahju kindlustuskaitse

Kindlustusvõtjal on võimalik valida lisaks tööõnnetusest põhjustatud kahjude kaitsele ka kutsehaigestumisest tuleneva kahju kindlustuskaitse.

- 26.1. Kui poliisile on märgitud kutsehaigestumisest tuleneva kahju kindlustuskaitse, laieneb kindlustusleping kutsehaigestumisest tulenevatele tervisekahju hüvitamise nõuetele.
- 26.2. Kutsehaigestumisest tuleneva tervisekahju kindlustuskaitse kehtib järgmistel tingimustel:
  - 26.2.1. kutsehaigestumisest tuleneva kahju hüvitamise nõude esitajaks on kindlustusvõtja töötaja või endine töötaja. Endine töötaja on käesolevate tingimuste mõistes isik, kelle töösuhe kindlustusvõtjaga on kindlustuslepingu sõlmimise hetkeks lõppenud, kuid mitte üle kolme aasta tagasi.
  - 26.2.2. kutsehaiguse on diagnoosinud selleks kvalifitseeritud töötervishoiuarst;
  - 26.2.3. kutsehaigus on diagnoositud kehtival kindlustusperioodil;
  - 26.2.4. kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik ei olnud kindlustuslepingu sõlmimisel teadlik tema töötaja ega endise töötaja kutsehaiguse võimalikust diagnoosist ega sellest, et tema töötaja või endine töötaja on saadetud kutsehaiguse tuvastamise uuringutele ja ekspertiisi.
- 26.3. LHV hüvitab kahju, mille eest vastutab kindlustatud isik vastavalt sellele, kui suure osa moodustab töötaja või endise töötaja kindlustatud isiku juures töötatud aeg proportsionaalselt kogu kutsehaigestumise väljakujunemise ajavahemikust.

*Näide. Töötajal tuvastatakse kutsehaigus, mis kujunes töötervishoiu teatise järgi välja aastatel 1992–2022, see tähendab 30 aasta jooksul. Aastatel 2017–2022 töötas ta kindlustatud isiku juures ja see moodustab 20% tervist kahjustavast ajavahemikust. Kindlustatud isiku osa tekkinud kahju hüvitamisel on seega 20%.*

- 26.4. Kutsehaigestumisest tuleneva tervisekahju kindlustuskaitse kehtib poliisile märgitud hüvitispiiri ulatuses kindlustusperioodi kohta, kuid mitte suuremas summas kui 100 000 eurot.

## Välistused

LHV ei hüvita nõudeid, mille aluseks olev kahju on seotud järgmiste asjaoludega.

- 27.1. **Kutsehaigus**  
Kahju, mis tuleneb töötajal diagnoositud kutsehaigusest, välja arvatud juhul, kui poliisi järgi kehtib tingimuste punktides 26.1 - 26.4 kirjeldatud kindlustuskaitse.
- 27.2. **Tööst põhjustatud haigus**  
Kahju, mis tuleneb töötajal diagnoositud tööst põhjustatud haigusest.
- 27.3. **Mittevaraline kahju ja saamata jäänud tulu**  
Kahju, mille alus on mittevaraline ehk moraalne kahju ja saamata jäänud tulu, välja arvatud isiku tervise kahjustamisega seotud sissetuleku vähenemine (sissetuleku vähenemise arvestuse aluseks loetakse tingimuste mõistes kahjustatud isiku viimase 12 kuu sotsiaalmaksuga maksustatud keskmine tulu), ning igasugune muu kahju, mis ei ole varaline kahju, nagu see on kirjeldatud tingimuste punktides 32–33.
- 27.4. **Kohustuslik kindlustus**  
Kahju, mis hüvitatakse kohustusliku kindlustuse (sealhulgas liikluskindlustus) alusel. Kahju, mis kuulub hüvitamisele liikluskindlustuse seaduse või muu kohustusliku kindlustuse alusel, samuti sundkindlustuse alusel (näiteks olukorras, kus töötajal ei olnud ravikindlustust, kuna tööandja ei täitnud enda seadusest tulenevaid kohustusi).
- 27.5. **Kindlustatud isikute omavahelised nõuded ja kindlustatud isikuga seotud isikute nõuded**  
LHV ei hüvita kindlustatud isikute omavahelisi nõudeid ega kindlustusvõtja ja kindlustatud isiku omavahelisi nõudeid.
- 27.6. **Kuritegu**  
Kahju, mis on tekitatud kuriteoga, välja arvatud juhul, kui kuritegu on toime pandud hooletusest või raskest hooletusest.
- 27.7. **Tahtlik tegu**  
Kahju, mille on põhjustanud kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik ja/või kahjustatud isik tahtlikult.
- 27.8. **Trahvid, viivised, intressid**  
Avalik-õiguslikud (näiteks rahaline karistus, rahatrahv, sunniraha, vangistus) ja eraõiguslikud (näiteks käsiraha, viivis, leppetrahv, garantii, intress) sanktsioonid.
- 27.9. **Teadaolevad asjaolud**  
Kahju, mis on seotud asjaolude või sündmustega, millest kindlustusvõtja ja/või kindlustatud isik oli teadlik või pidi olema teadlik enne kindlustuslepingu sõlmimist.
- 27.10. **Lepingust tulenev kõrgendatud vastutus**  
Nõuded, mille alus on lepinguliste kohustuste (sealhulgas kollektiivleping) rikkumine, kui need laiendavad kindlustatud isiku vastutust, piiravad tema õigusi või muul moel erinevad seaduses sätestatud kahju hüvitamise tingimustest. Muu hulgas ei hüvitata kollektiivlepingus kokkulepitud lisahüvitisi juhul, kui selles ei ole poliisil eraldi kokku lepitud.
- 27.11. **Joobeseisund**  
Kahju, kui selle teke on põhjuslikus seoses töötaja viibimisega alkoholi-, narko-, toksilises või muus joobes.
- 27.12. **Ebaprofessionaalne või ebaseaduslik tegevus**  
Kahju on tingitud tegevusest, milleks puudus kindlustatud isikul või tema töötajal vajalik luba, kvalifikatsioon või litsents.
- 27.13. **Vääramatud jõud ja muud tööandjast sõltumatu iseloomuga sündmused**  
Vääramatud jõud on asjaolu, mida ei saa kindlustatud isik mõjutada. Muu hulgas ei laiene kindlustusleping kahjustadele, mis on tingitud näiteks loodusõnnetusest (erakorralist laadi loodusnähtus), sõjast või sõjasarnasest tegevusest, riigipöördest, ülestõusust, terrorismist, revolutsioonist, eriolukorrast, rahvarahutusest, välisvaenlase

aktist, streigist, varade sundvõõrandamisest, konfiskeerimisest, natsionaliseerimisest ja mistahes muust samalaadsest sündmusest.

#### 27.14. Lõhkematerjal ja relvade käitlemine

Kahju, mille on tinginud mistahes lõhkeaine (sealhulgas lõhkamistööd), lõhkeainet sisaldav toode, pürotehniline toode või relvad (sealhulgas tuli-, keemia- ja biorelvad ning elektromagnetilised relvad).

#### 27.15. Muud ohutegurid keskkonna ja tervise suhtes

Kahju, mille on tinginud asbest, tubakas või tubakatoode, toksiline hallitus, ravimid, mistahes infektsioonid ja nakkushaigused (sealhulgas AIDS, HI-viirus ja hepatiit), dioksiin, geneetiliselt muundatud aine või organism, loomataudi haigustekitajad, pestitsiidid, radioaktiivne kiirgus, tuumaenergia, magnet-, elektri- või elektromagnetväli.

## Kindlustuslepingu kehtivus

- 28.1. Kindlustusleping kehtib selles kokkulepitud kindlustustingimustel, -perioodil ja -territooriumil. Kui poliisile ei ole täpsemat kindlustusterritooriumi märgitud, kehtib kindlustusleping kindlustusjuhtumite suhtes, mis on toimunud Eesti Vabariigis.
- 28.2. Kindlustusleping kehtib nõuetele, mis esitatakse kindlustatud isiku vastu kolme aasta jooksul pärast kindlustusperioodi lõppu, kuid mille aluseks olev kahju põhjustanud tegu on toimunud kindlustusperioodi jooksul. Kindlustatud isik on kohustatud teavitama LHV-d talle esitatud nõuetest esimesel võimalusel.
- 28.3. Kui kindlustuslepingu kate laieneb väljapoole Eesti Vabariiki, siis lähtutakse õiguse kohaldamisel rahvusvahelise eraõiguse seadusega sätestatust. Siiski ei kehti kindlustuskaitse kahjunõuetele, millele kohaldub muu kui kindlustusterritooriumina märgitud riigi õigus ja kohtualluvus.

## Kindlustussumma, hüvitispiir ja omavastutus

- 29.1. Kindlustussumma on poliisile märgitud summa, mis on kõigi kindlustusperioodi jooksul väljamakstavate kindlustushüvitiste (sealhulgas õigusabikulud) suurim väljamaksesumma.
- 29.2. Hüvitispiir on poliisile märgitud suurim väljamakstav kindlustushüvitise summa kindlustusperioodi, kindlustusjuhtumi, õigusabikulude, kahju liigi või kindlustusriski kohta. Hüvitispiir mitte ei lisandu kindlustussummale, vaid sisaldub selles.
- 29.3. Omavastutus on poliisile märgitud summa, mis on kindlustusjuhtumi korral kindlustusvõtja kanda. Ühest ja samast kindlustusjuhtumist tulenevate nõuete suhtes arvestatakse omavastutus ainult esimese väljamakstava kindlustushüvitise korral.

## Õigusabikulud

- 30.1. Õigusabikulud on tingimuste mõistes kohtuvälised õigusabi-, kohtu- ja ekspertiisikulud, mis kaasnevad kindlustatud isiku vastu esitatud kahjunõuete tõrjumise ja menetlemisega.
- 30.2. Õigusabikulud hüvitab LHV juhul, kui need on vajalikud kahjunõuete tõrjumiseks ja menetlemiseks. LHV hüvitab õigusabikulud ka juhul, kui kindlustatud isiku vastu esitatud nõue osutub hiljem alusetuks.
- 30.3. Hüvitatakse ainult LHV-ga eelnevalt kooskõlastatud õigusabikulud.
- 30.4. LHV ei hüvita õigusabikulusid juhul, kui kahju hüvitamine on tingimustega välistatud.
- 30.5. Omavastutust õigusabikulude suhtes ei rakendata.
- 30.6. Kindlustatud isik on kohustatud tagastama LHV-le õigusabikulud talle LHV poolt hüvitatud summas juhul, kui kohus mõistab kolmandalt isikult välja õigusabikulude hüvitamise kindlustatud isiku kasuks.
- 30.7. LHV vabaneb oma edasisest kohustusest hüvitada õigusabikulud juhul, kui kahju menetlemisel selgub, et kahju tekkimise põhjus on tingimustes nimetatud välistus. LHV vabaneb oma täitmiskohustusest hetkel, mil ta sai teada kahjujuhtumi suhtes kohalduvast välistusest.

## Kindlustushüvitis ja hüvitatav kahju

### 31. Kindlustushüvitis

- 31.1. Kindlustushüvitis on rahasumma, mis makstakse kindlustusvõtjale välja kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud varalise kahju ja vajalike õigusabikulude hüvitamiseks.

**31.2.** Tegevuse vastutuskindlustuses hüvitab LHV kolmandale isikule tekitatud varalise kahju, mille on kindlustatud isik põhjutanud poliisil fikseeritud kindlustatud tegevuse käigus, ning kindlustatud isiku poolt kantud õigusabikulud kindlustatud isiku vastu esitatud kahjunõuete tõrjumiseks.

**31.3.** Tööandja vastutuskindlustuses hüvitab LHV tööõnnetuse või kutsehaiguse tõttu töötajale tekkinud varalise kahju ning kindlustatud isiku poolt kantud õigusabikulud kindlustatud isiku vastu esitatud kahjunõuete tõrjumiseks.

## **32. Hüvitatav varaline kahju**

LHV hüvitab järgmise varalise kahju:

**32.1.** asjakahju, see tähendab kahjustatud isikule kuuluva asja kahjustamise või hävimise tagajärjel tekkinud kulu asja parandamiseks või asendamiseks samaväärsega. Kui asja parandamine või uue samaväärse asja soetamine ei ole võimalik, hüvitab LHV hävinud asja väärtuse;

**32.2.** isikukahju, see tähendab kahjustatud isikule tervise kahjustamise, kehavigastuse tekitamise või surma põhjustamise tagajärjel tekkinud kulud;

**32.3.** varaline kahju, mis ei ole asjakahju ega isikukahju, kuid on nimetatud kahjude otsene tagajärg. LHV hüvitab kogu isiku- ja/või asjakahjust kuni 20% ulatuses kahjustatud isikule tekkinud sellise muu varalise kahju (näiteks kulutused kahju hüvitamisega seotud nõuete esitamisele), mis on otseses seoses tekitatud asja- ja/või isikukahjuga.

## **33. Mittehüvitatav kahju**

LHV ei hüvita:

**33.1.** mittevaralist ehk moraalset kahju, mis hõlmab eelkõige kahjustatud isiku füüsilist ja hingelist valu ning kannatusi;

**33.2.** saamata jäänud tulu, välja arvatud isiku tervise kahjustamisega seotud sissetuleku vähenemine või äralangemine.

## **Ohutusnõuded**

**34. LHV-I on õigus hüvitamisest keelduda või kindlustushüvitist vähendada juhul, kui kindlustusvõtja ja temaga võrdsustatud isik ei ole järginud õigusaktides, kasutusjuhendites ja tingimustes kehtestatud ohutusnõudeid ning selle tagajärjel tekkis kahju või esines põhjuslik seos kahjujuhtumiga.**

**34.1.** Ohutusnõuete täitmise puhul loetakse kindlustusvõtjaga võrdsustatud isikuks kindlustatud isikud ja tegevuse vastutuskindlustuse puhul ka majandustegevuses kasutatavad isikud.

**34.2.** Kindlustusvõtja ja temaga võrdsustatud isikud on kohustatud täitma õigusaktidest ja kasutusjuhenditest tulenevaid ohutusnõudeid.

**34.3.** Kindlustusvõtja ja temaga võrdsustatud isikud on kohustatud täitma mõistlikku hoolekohustust ning käituma tavapärase hooleusega, et vältida kahjuliku tagajärje saabumist.

**34.4.** Kindlustusvõtja ja temaga võrdsustatud isikud on kohustatud võtma tarvitusele abinõud korduva kahju vältimiseks.

**34.5.** Lisaks tuleb lähtuda tingimuste punktis 17 toodud ohutusnõuetest.

## **Hüvitamise põhimõtted**

**LHV lähtub kahju hüvitamisel järgmistest põhimõtetest.**

**35.1.** Kui kindlustatud isiku vastu esitab sama kindlustusjuhtumi kohta nõude mitu isikut ja nõuete kogusumma ületab poliisile märgitud kindlustussumma, siis hüvitab LHV nõuded proportsionaalselt, lähtudes nõuete summast kuni poliisile märgitud kindlustussummani eeldusel, et nõuded esitatakse õigel ajal ja LHV ei ole teisi nõudeid juba hüvitanud.

**35.2.** Kui kindlustatud isik vastutab kolmandale isikule tekitatud kahju eest ühiselt koos teiste isikutega (solidaarvastutus), siis lähtub LHV kindlustushüvitise määramisel kindlustatud isiku vastu esitatud nõude suurusest, mitte kindlustatud isiku vastutuse jagunemise osast solidaarvõlgnike vahelises suhtes.

**35.3.** Kahju hüvitamisel lähtub LHV kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud õigusaktidest, kindlustuslepingu tingimustest, poliisile märgitud kindlustussummast, hüvitispiirist ja omavastutusest.

**35.4.** Kindlustusperioodi suhtes kehtivad kindlustussumma ja hüvitispiirid vähenevad võrdselt kindlustuslepingu alusel väljamakstud kindlustushüvitise ja õigusabikulude võrra. Kindlustussumma ja hüvitispiiri taastamiseks on võimalik sõlmida lisaleping.

- 35.5.** Kui kindlustusvõtja kindlustab sama kindlustusrisi mitme kindlustusandja juures ja kindlustusandjate makstavate kindlustushüvitiste kogusumma ületab kahju suuruse või kindlustussummad kokku ületavad kindlustusväärtuse, vastutavad kindlustusandjad solidaarselt (mitmekordne kindlustus).
- 35.6.** Lisaks lähtub LHV kahju hüvitamisel tingimuste punktides 37.1 - 37.3 toodud hüvitamise üldpõhimõtetest.

## KÄITUMINE KAHJUJUHTUMI KORRAL

### Kindlustusvõtja peab kahjujuhtumi toimumise korral:

- 36.1.** võtma kasutusele meetmed edasise kahju ärahoidmiseks või vähendamiseks;
- 36.2.** teatama juhtunust viivitamata, helistades numbrile 112 juhul, kui ta kahtlustab kolmanda isiku tahtlikku tegevust või kui tegu on tulekahju või lõhkekeha plahvatusega, muul juhul vastavatele pädevatele asutustele või isikutele;
- 36.3.** teavitama LHV-d kahjujuhtumist esimesel võimalusel, kuid hiljemalt viie päeva jooksul pärast kahjujuhtumi toimumist või sellest teadasaamist;
- 36.4.** tööandja vastutuskindlustuse puhul viivitamata teavitama Tööinspektsiooni tööõnnetuse toimumisest või kutsehaigestumise diagnoosimisest ning uurima õigusaktides sätestatud korras tööõnnetuse või kutsehaigestumise põhjusi ja asjaolusid;
- 36.5.** tegevuse vastutuskindlustuse ja tööandja vastutuskindlustuse puhul edastama talle esitatud kahjunõude LHV-le, samuti teavitama LHV-d kindlustatud isiku suhtes vastutust põhjustada võiva kohtu- või muu menetluse algatamisest ja igasugusest asjaolust, mille tagajärg võib olla kindlustusjuhtumi toimumine, viivitamata, kuid hiljemalt viie päeva jooksul alates ajast, mil kindlustatud isik sai asjaolust või nõude esitamisest teada. Kindlustatud isik ei tohi anda kahju hüvitamisega seotud nõusolekuid ega lubadusi enne, kui on need LHV-ga kooskõlastanud;
- 36.6.** tegevuse ja tööandja vastutuse puhul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esimesel võimalusel teavitama LHV-d kahju hüvitamisest kolmanda isiku poolt või sellest, kui kolmas isik loobub esitatud kahjunõudest;
- 36.7.** täitma LHV juhiseid ja võimaluse korral hoidma kindlustusjuhtumi toimumispaiga puutumatusena kuni LHV järgmiste korraldusteni;
- 36.8.** esitama kindlustusjuhtumi järel kahjustatud eseme või selle jäänused LHV-le või LHV määratud isikule ülevaatamiseks ja tohi alustada kahjustatud eseme taastamist ega hävinenud eseme utiliseerimist ilma LHV nõusolekuta;
- 36.9.** andma LHV-le vajalikku teavet kahjujuhtumi asjaolude ja võimaliku kahjutekitaja kohta ning võimaldama LHV-le ligipääsu kahjustatud esemele;
- 36.10.** arvestama, et LHV võib kahjujuhtumi asjaolude kindlakstegemiseks nõuda kindlustusvõtjalt muu hulgas:
- 36.10.1. dokumente, mis tõendavad kahjujuhtumi tagajärjel tekkinud kulusid;
- 36.10.2. politsei väljastatud tõendit varguse, vandalismi ja sissetungimise korral;
- 36.10.3. päästeameti väljastatud tõendit tulekahju korral;
- 36.10.4. selgitusi kahjujuhtumi kohta.

## HÜVITAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

### LHV lähtub kahju hüvitamisel järgmistest põhimõtetest.

- 37.1.** Kindlustusjuhtumi korral hüvitab LHV kindlustatud eseme taastamise või asendamise otsesed ja põhjendatud kulud ning muud tingimustes kindlaksmääratud kulud, millest arvestatakse maha kindlustuslepingus määratud omavastutuse osa.
- 37.2.** Otsuse kahju hüvitamise kohta teeb LHV kümne tööpäeva jooksul alates sellest, kui on saanud kogu vajaliku info kahjujuhtumi kohta. Kui LHV-st mitteolenevatel põhjustel ei ole tal võimalik teha kindlaks kogu kahju suurust, siis hüvitab LHV kindlustusjuhtumi korral esmalt selle osa kahjust, mille ulatuses on kahju suurus selge. LHV võib kahju hüvitamise otsuse tegemise tähtaega mõjuval põhjusel pikendada, sealhulgas juhul, kui hüvitamine sõltub kohtu- või kohtuvälises menetluses tuvastatavatest asjaoludest, sealhulgas juhul, kui kahjujuhtumiga seoses on algatatud menetlus, mille käigus tuvastatavatel asjaoludel on LHV hüvitamiskohustuse kindlaksmääramisel tähtsust.
- 37.3.** LHV ei hüvita seaduse alusel tagastatavate maksude (näiteks käibemaks) osa.

## LHV TAGASINÕUDEÕIGUS

38. Kindlustusvõtjale, kindlustatud isikule või soodustatud isikule kuuluv nõudeõigus kahju eest vastutava isiku, sealhulgas kindlustusvõtjaga võrdsustatud isiku vastu läheb kindlustushüvitise tasumise korral hüvitatud summa ulatuses üle LHV-le.
39. Kui kindlustusvõtja, kindlustatud isik või soodustatud isik loobub oma nõudest kahju eest vastutava isiku vastu, vabaneb LHV täitmise kohustusest niivõrd, kui võrd LHV oleks saanud nõuda kahju hüvitamist kahju eest vastutavalt isikult.

## KINDLUSTUSVÕTJA KOHUSTUSED

### Kindlustusvõtja on kohustatud:

- 40.1. tasuma kokkulepitud summas ja korras kindlustusmaksleid;
- 40.2. teavitama LHV-d kahjujuhtumist esimesel võimalusel, kuid hiljemalt viie päeva jooksul pärast selle toimumist või sellest teadaasaamist;
- 40.3. esitama LHV-le täieliku ja õige teabe kindlustusrisi hindamiseks ning teatama kindlustuslepingu sõlmimisel kõigist talle teadaolevatest olulistest asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada otsust sõlmida kokkulepitud tingimustel kindlustusleping;
- 40.4. teavitama LHV-d mitmekordse kindlustuse tekkest;
- 40.5. teavitama LHV-d esimesel võimalusel sellest, et LHV-le esitatud andmed osutusid valeks või puudulikuks;
- 40.6. võimaldama LHV esindajal tutvuda kindlustuskoha, kindlustatud eseme ning kindlustuslepingu sõlmimiseks vajalike dokumentide ja infoga;
- 40.7. selgitama kõikidele temaga võrdsustatud isikutele kohustusi ja nõudeid, mis tulenevad kindlustuslepingust. Kohustuste rikkumine nimetatud isikute poolt võrdsustatakse kindlustusvõtjapoolse lepingu rikkumisega;
- 40.8. teavitama LHV-d viivitamata kindlustusrisi suurenemisest, kindlustatud eseme võõrandamisest või äritegevust oluliselt mõjutavate asjaolude tekkest (näiteks tootmistevõime laiendamine, kindlustuskohta ohtlike tegevusalade lisandumine). Kindlustusrisi suurenemisena käsitatakse olukorda, kus on muutunud kindlustusrisi mõjutavad asjaolud, mille kohta on LHV kindlustuslepingu sõlmimisel nõudnud teavet, ja selle tagajärjel on suurenenud kindlustusjuhtumi toimumise tõenäosus;
- 40.9. tegema kõik endast oleneva kindlustusjuhtumi ärahoidmiseks ja kahju vähendamiseks;
- 40.10. vältima kindlustusrisi võimalikku suurenemist;
- 40.11. andma varastatud või röövitud eseme selle tagasisaamise järel LHV-le üle pärast seda, kui LHV on selle eest kindlustushüvitise välja maksnud, või tagastama tagasisaadud eseme eest väljamakstud hüvitise LHV-le;
- 40.12. tagastama väljamakstud kindlustushüvitise LHV-le juhul, kui pärast kahju hüvitamist LHV poolt ilmnevad hüvitamist välistavad asjaolud või kui kahju hüvitab kolmas isik;
- 40.13. võimaldama LHV-l selgitada välja kindlustusjuhtumiga seotud asjaolud, et tuvastada kahju põhjus, suurus ja kahju eest vastutavad isikud, vajaduse korral kaasata eksperte, ja/või volitada LHV-d hankima teavet kindlustusjuhtumi asjaolude kindlakstegemiseks. Kui kindlustusvõtja ei täida nimetatud kohustust, mille tõttu LHV-l ei ole võimalik määrata kindlaks tegelikku kahju või muid olulisi asjaolusid, vabaneb LHV kindlustuslepingu täitmise kohustusest;
- 40.14. korraldama oma raamatupidamist Eesti Vabariigi õigusaktide ja kehtivate standardite alusel.

## LHV KOHUSTUSED

### LHV on kohustatud:

- 41.1. hüvitama kindlustusjuhtumi korral tekkinud kahju, muu hulgas kindlustusvõtja poolt kahju kindlakstegemiseks vajalikud kulud vastavalt tingimustele. LHV hüvitab eksperdi ja nõuandja palkamise kulud juhul, kui kindlustusvõtja on need kulud enne LHV-ga kooskõlastanud;
- 41.2. tutvustama kindlustusvõtjale enne kindlustuslepingu sõlmimist kindlustuslepinguga seotud dokumente ja hoidma LHV-le kindlustuslepinguga seoses teatavaks saanud andmed saladuses;
- 41.3. väljastama kindlustusvõtjale asenduspoliisi, samuti ära kirjad kindlustusvõtja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud tahteavaldustest, ning andmed ja koopiad dokumentidest, mis mõjutavad kindlustusvõtja kindlustuslepingust tulenevaid õigusi või kohustusi juhul, kui selline tegevus ei ole vastuolus õigusaktidega;
- 41.4. alustama pärast kahjuteate saamist viivitamata kindlustusjuhtumi käsitlemist ja tegema kindlaks hüvitatava kahju suuruse;

- 41.5. teavitama pärast kahjuteate saamist kindlustusvõtjat sellest, millised dokumendid peab kindlustusvõtja esitama LHV-le kahju põhjuse ja suuruse kindlakstegemiseks;
- 41.6. tegema kahju hüvitamise või sellest keeldumise otsuse hiljemalt kümne tööpäeva jooksul pärast kõigi nõutavate dokumentide saamist ning kahju suuruse ja tekkimise asjaolude kindlakstegemist;
- 41.7. maksuma kindlustushüvitise välja mõistliku aja jooksul, kuid hiljemalt kahe nädala jooksul pärast kahjukäsitlustoimingute lõpetamist ja hüvitamisotsuse tegemist juhul, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Kui LHV viivitab rahalise kohustuse täitmisega, on ta kohustatud tasuma viivist võlaõigusseaduses sätestatud määras;
- 41.8. kokkulepitud ulatuses hüvitama kindlustusvõtjale tema kantud kahju ärahoidmise või vähendamise seotud kulud, mida kindlustusvõtja pidas vajalikuks, isegi siis, kui nende kandmine ei andnud soovitud tulemust. LHV peab tema juhistel alusel kantud kulud kindlustusvõtjale hüvitama kokkulepitud ulatuses ka juhul, kui need koos muu hüvitise ületavad poliisile märgitud kindlustussumma;
- 41.9. keelduma kindlustushüvitise väljamaksmisest juhul, kui makse saaja suhtes kohaldatakse vastavat piiravat rahvusvahelist finantssanktsiooni, mis on kehtestatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni resolutsioonide alusel või Euroopa Liidu või Eesti Vabariigi vastavate õigusaktidega.

## KINDLUSTUSLEPINGU TÄITMISEST VABANEMINE

LHV-I on õigus hüvitamisest keelduda või kindlustushüvitist vähendada juhul, kui:

- 42.1. tegu on sündmusega, mille tagajärjel tekkinud kahju ei hüvitata tingimuste alusel;
- 42.2. kahju on tekkinud esemele, mis ei ole tingimuste alusel kindlustatud;
- 42.3. kindlustusvõtja või temaga võrdsustatud isik on põhjustanud kahju tahtlikult, raske hooletuse tõttu või alkoholi- või narkojoobe seisundis ja vastav seisund on kahjujuhtumiga põhjuslikus seoses;
- 42.4. kindlustusvõtja on esitanud LHV-le tahtlikult valeandmeid või eksitavat teavet või jätnud esitamata olulise teabe, mis puudutab kindlustuslepingu või kahjujuhtumi olulisi asjaolusid;
- 42.5. kindlustusvõtja ei ole tasunud kindlustusmakset ettenähtud tähtajaks ega lisatähtajaks ja kindlustusjuhtum toimub pärast lisatähtaja möödumist, välja arvatud juhul, kui kindlustusvõtja jättis makse tasumata temast mittetuleneva asjaolu tõttu;
- 42.6. kindlustusvõtja ei ole järginud tingimustest või seadusest tulenevaid ohutusnõudeid või muid kohustusi ja sellisel käitumisel on põhjuslik seos kahju tekke või suurenemisega;
- 42.7. kindlustatud isik loobub oma nõudest või selle nõudeõigusest kahju tekitanud isiku vastu või kui LHV tagasinõudeõiguse realiseerimine osutub kindlustatud isiku süül võimatuks (näiteks nõude esitamise tähtaja ületamine, vajalike dokumentide esitamata jätmine);
- 42.8. kindlustatud isik hüvitab kolmandale isikule kahju või tunnustab kolmanda isiku esitatud kahjunõuet olukorras, kus kindlustatud isiku vastutus või selle ulatus ei ole selge;
- 42.9. makse saaja suhtes kohaldatakse vastavat rahvusvahelist finantssanktsiooni, mille on kehtestanud Office of Foreign Assets Controli (OFAC) Ameerika Ühendriikide vastavate õigusaktidega või HM Treasury Ühendkuningriigi vastavate õigusaktidega.

## KINDLUSTUSLEPINGU LÕPPEMINE, ÜLESÜTLEMINE JA LEPINGUST TAGANEMINE

Kindlustusleping lõpeb:

- 43.1. kindlustusperioodi lõppemisel,
  - 43.2. kindlustuslepingu ülesütlemisel,
  - 43.3. kindlustuslepingust taganemisel,
  - 43.4. kindlustusvõtja ja LHV kokkuleppel,
  - 43.5. muudel õigusaktides ettenähtud alustel.
44. **LHV-I on õigus kindlustusleping üles öelda, järgides õigusaktides sätestatud ülesütlemise tähtaegu, juhul kui:**
- 44.1. kindlustusvõtja ei ole täitnud kindlustuslepingut, sealhulgas ei ole tasunud kindlustusmakset tähtajaks ega lisatähtajaks;
  - 44.2. kindlustusvõtja on esitanud LHV-le kindlustuslepingu ja/või kindlustusjuhtumi asjaolude kohta tahtlikult valeandmeid;



- 44.3. toimunud on kindlustusjuhtum ja LHV on teinud otsuse kahju hüvitamise või sellest keeldumise kohta;
- 44.4. kindlustusrisk on suurenenud, sealhulgas juhul, kui kindlustusrisk on suurenenud kindlustusvõtjast sõltumata ja kindlustusvõtja ei nõustu kindlustuslepingut muutma tagasiulatavalt alates kindlustusrisi suurenemisest;
- 44.5. kindlustatud ese on võõrandatud;
- 44.6. ilmnevad muud õigusaktides sätestatud kindlustuslepingu ülesütlemise alused.
- 45. Kindlustuslepingust taganemine**
- 45.1. LHV-l on õigus kindlustuslepingust taganeda juhul, kui kindlustusvõtja ei ole kindlustuslepingut sõlmides teatanud LHV-le kindlustusrisi mõjutavatest olulistest asjaoludest ja/või on esitanud teadlikult valeandmeid, sealhulgas tahtlikult vältinud olulise asjaolu teatamist. LHV võib kindlustuslepingust taganeda ühe kuu jooksul pärast seda, kui ta sai teada või pidi teada saama kindlustusvõtja teatamiskohustuse täitmata jätmisest.
- 45.2. Kui kindlustusvõtja ei ole tasunud esimest kindlustusmakset 14 päeva jooksul pärast kindlustuslepingu sõlmimist, võib LHV kuni makse tasumiseni kindlustuslepingust taganeda. Kui tasutud kindlustusmakse, sealhulgas osamakse, on väiksem kui poliisile märgitud tasuda tulev summa, siis loetakse, et kindlustusmakse ei ole tasutud. Eeldatakse, et LHV on kindlustuslepingust taganenud, kui ta ei esita kindlustusmakse sissenõudmiseks hagi kolme kuu jooksul makse sissenõutavaks muutumisest alates.
- 45.3. Kui kindlustusleping on sõlmitud sidevahendi abil, on kindlustusvõtjal õigus kindlustuslepingust taganeda 14 päeva jooksul kindlustuslepingu sõlmimisest alates. Taganemise kohta tuleb kindlustusvõtjal esitada LHV-le kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avaldus. Taganemise korral tagastab LHV tasutud kindlustusmakse. Kui LHV on andnud kindlustusvõtjale kohese kindlustuskaitse, siis ei ole kindlustusvõtjal taganemisõigust.
- 45.4. Kui kindlustusleping on sõlmitud kauemaks kui üheks aastaks, on kindlustusvõtjal õigus sellest taganeda 14 päeva jooksul kindlustuslepingu sõlmimisest alates. Taganemise kohta tuleb kindlustusvõtjal esitada LHV-le kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avaldus. Taganemise korral tagastab LHV tasutud kindlustusmakse. Kui LHV on andnud kindlustusvõtjale kohese kindlustuskaitse, siis ei ole kindlustusvõtjal taganemisõigust.
- 45.5. Kui kindlustusleping on üles öeldud või sellest on taganatud, siis ei ole alates kindlustuslepingu lõppemisest kindlustuslepingu pooltel enam lepingust tulenevaid kohustusi, välja arvatud juhul, kui kindlustatud ese on kindlustusjuhtumi tagajärjel hävinud või kindlustushüvitis on kogu kindlustussumma ulatuses kindlustusperioodi jooksul välja makstud, on LHV-l õigus saada jooksva kindlustusperioodi eest kindlustusmakseid. Muud poolte õigused ja kohustused kehtivad kuni kindlustuslepingu lõppemiseni.

## TEADETE EDASTAMINE

46. Kõik kindlustuslepingu täitmiseks vajalikud teated edastatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

## ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

47. LHV on õigustatud töötlema kindlustuslepinguga seotud isikuandmeid LHV kliendiandmete töötlemise põhimõtete alusel ja avaldama kindlustuslepinguga seotud teavet sellistele kolmandatele isikutele, kelle õigus infot saada tuleneb LHV kliendiandmete töötlemise põhimõtetest.
48. LHV-l on õigus säilitada kindlustuslepingu täitmisega seoses side- või muu vahendi abil saadud salvestisi ja vajaduse korral kasutada neid kindlustusvõtja esitatud tahteavalduste tõendamiseks.

## KINDLUSTUSLEPINGUST TULENEVATE NÕUETE AEGUMINE

49. Kindlustuslepingust tulenevate nõuete aegumise tähtaeg on kolm aastat. Aegumistähtaega hakatakse arvestama selle kalendriaasta lõpust, mil nõue muutub sissenõutavaks.
50. Kui kindlustusvõtja on esitanud LHV-le kahju hüvitamise nõude ja LHV on kindlustusvõtjale kirjalikult teatanud kahju hüvitamata jätmisest või hüvitise vähendamisest, vabaneb LHV täitmise kohustusest juhul, kui kindlustusvõtja ei esita hagi kohustuse täitmisele sundimiseks ühe aasta jooksul alates nõude rahuldamata jätmise vastuse saamisest. LHV ei vabane täitmise kohustusest, kui ta ei teata oma vastuses kindlustusvõtjale üheaastase tähtaja möödumise õiguslikust tagajärjest.

## VASTUOLUD KINDLUSTUSLEPINGU DOKUMENTIDES

51. Kui kindlustuslepingu dokumentides on vastuolusid, lähtutakse tõlgendamisel eeldusest, et kindlustuslepingus märgitud eritingimused on kindlustustingimuste ees ülimuslikud.
52. Kui tingimused on tõlgitud võõrkeelde, juhendatakse vaidluse korral nende tõlgendamisel alati eestikeelsetest tingimustest.